

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Fatima – Woodstock –
Međugorje

Tko vodi Mladifest

Pod Gospinim plaštem

Razlozi zbog kojih je
Međugorje posebno!

MOĆ I SNAGA NEUSPJEHA

GOSPINA ŠKOLA EVANGELIZACIJE

NAŠA NEBESKA MAJKA NAS POVEZUJE

RAD KAO BLAGOSLOV

TREBAMO PRISUTNE OČEVE

“K TEBI VAPIJEMO PROGNANI SINOVI EVINI”

ZEMLJA JE I NAŠ ŽIVOT NA NJOJ
BOŽJI DAR ČOVJEKU

Draga djeco! Molite, radite i svjedočite s ljubavlju za Kraljevstvo nebesko da bi vam bilo dobro ovdje na zemlji. Dječice, vaš trud će Bog strostruko blagosloviti, bit ćete svjedoci u narodima, duše nevjernika osjetit će milost obraćenja i Nebo će biti zahvalno za vaše napore i žrtve. Dječice, svjedočite s krunicom u ruci da ste moći i odlučite se za svetost. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik

Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba preplate

Nikolina Šivrić
e-mail: preplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura

Ana Vučelić
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja preplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, evropske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Medugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Cítluk, Gospin trg 1, 88266 Medugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBAZ2, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, Internet: www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrjava. Riječi poput "ukazanja, čudesna, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Poštovani, zbog značajnog povećanja poštarine, morali smo, na žalost, povećati i visinu godišnje preplate (12 brojeva) na naš mjesecnik. Od 2019. godine godišnja preplata za BiH iznositi će 30 KM, za Hrvatsku 130 HRK, za evropske zemlje 40 €, za Švicarsku 60 CHF, za USA, Kanadu i Južnu Ameriku 80 USD te Australiju 120 AUD.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici Foto Arhiv ICMM

Gospina škola

Fatima – Woodstock – Međugorje, FRA T. PERVAN

Tko vodi Mladifest, FRA M. ŠAKOTA

Pod Gospinim plaštem, FRA Z. BENKOVIĆ

Moć i snaga neuspjeha, FRA S. MABIĆ

Naša Nebeska Majka nas povezuje, Mladifest u Kazahstanu

Razlozi zbog kojih je Međugorje posebno!, S. AMABENE

Gospina škola evangelizacije, P. TOMIĆ

Neumorni svjedok Međugorja

Dogadanja

Meditacija

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Rad kao blagoslov, M. MILETIĆ

Trebamo prisutne očeve, K. MILETIĆ

Teološki podlistak

„K Tebi vapijemo prognani sinovi Evini“, FRA T. PERVAN

Laici i njihovo poslanje

Zemlja je i naš život na njoj Božji dar čovjeku, M. KRAJINA

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Gospa Žalosna, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji **Glasnika mira**, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

Znamen predanja i ljubavi

**I OVE ĆE SE GODINE NA BRDO KRIŽEVAC USPETI
MNOŠTVO VJERNIH KAKO BI SVETKOVALO UZVIŠENJE
KRISTOVA KRIŽA, RAZDJEL NICU STAROGA I NOVOGA,
ZNAK NADE I ŽIVOTA, ZNAMEN PREDANJA I LJUBAVI.**

Otkad su fra Bernardin Smoljan i župljani župe Međugorje na brdu koje se zvalo Šipovac 1934. godine sagradili križ i dali mu novo ime „Križevac“, to brdo više nije isto. Promjenilo se. Dobilo je nove dimenzije. Križevac postade i naša Golgota i naš Tabor,

U njemu prepoznajemo Golgotu – mjesto Isusova trpljenja i smrti i na koje se donose vlastita trpljenja i križevi, ali i Tabor – mjesto gdje su toliki iskusili preobražbu vlastitih križeva.

Na Križevcu se doslovno ispunjavaju Isusove riječi: „A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve će privući k sebi.“ (Iv 12, 32) Milosno je to mjesto koje privlači ljude sa svih strana svijeta. Toliki na nj donose svoje križeve i trpljenja, nemire i sukobe, nutarnje rane i nepraštanja. I toliki stječu iskustvo preobraženja te se vraćaju kući rasterećeni.

„Križ je završnica drame u kojoj je Davao pobijeden, narod oslobođen, otvorena nova budućnost, a Bog (p)ostao zavazda prisutnim u svome narodu... Staro je zauvijek minulo, novo s križa nastaje. Novi put ljubavi pomirenja, spasenja i nade, put kojim nitko prije nije išao, put koji je bio za ljude nepojmljiv te nas sve poziva na odlučni životni zaokret. Isus je utjelovljeni Hram, Mudrost, Milosrđe, Ljubav koja se prelijeva, koja je topla, snažna, moćna, pretvarajući staro u novo. Novo je stvorene započelo na križu, a njegova je motivacijska snaga ljubav. Stoga hodočasnici i hrle prema našem Križevcu i križu na njemu, križu, na komu je Spas svijeta visio i na njemu nas otkupio, platio cijenu našega spasenja.“ (fra T. Pervan)

Fra Slavko Barbarić, kojemu je brdo Križevac bilo svakodnevno molitveno mjesto, i s kojega se preselio u vječnost, rekao je: „Na Križevac se ne izlazi da bi se ostavilo svoje križeve, nego da svoje križeve naučimo nositi i pomagati drugima da svoje križeve nose. Posebno je važno, kad se izade na Križevac, da se ostane u molitvi pred križem, da se svjesno sjedinimo s Marijom, koja je stajala pod križem i pozvala nas da i sami dodemo pred križ i molimo. Pred križem se u dubokom razmišljanju pokazuju Isusu osobne rane i rane onih kojima smo mi zadali rane te trpljenja obitelji, Crkve i svijeta. Upravo tu treba moliti za ozdravljenje duhovno i zdravlje duševno.“

Čudesno je kako jedan križ jedno obično brdo pretvoriti u posve novo, drukčije – u brdo preobraženja križeva. I kako pogled na nj tmine vlastitog života obasja svjetлом. A i čitav kraj, župu i šire.

S Križevca sve izgleda drukčije; i onaj koji se na nj popeo i oni koje nakon toga gleda.

WOODSTOCK: PEDESET GODINA RAZUZDANIH NAGONA

FATIMA – WOODSTOCK – MEĐUGORJE

Od 15. do 17. kolovoza 1969. dogodio se prvi „Woodstock“ – otvoren koncert hipijevske glazbe na velikoj poljani u blizini Bethela, New York. Pedeset godina minulo je od toga događaja koji je snažno obilježio cijelu epohu te utro put posvemašnjoj promjeni američke psihe, ali je imao utjecaja na cijeli svijet. Koncert je prvotno zamišljen u mjestu Bethel, ali je zbog navale mnoštva sudionika održan malo podalje, na velikoj poljani koju je ponudio neki farmer. Zanimljivo, Bethel, starozavjetno mjesto, u prijevodu „Kuća Božja“, gdje se nalazio Kovčeg Saveza i tu je na poseban način u Izraelu stanovao Bog. Ovdje kao da se htjelo blasfemično narugati Svetomu i Svetinji, pa je izabrano biblijsko i mjesto i ime za najgoru vrst orgijanja, promiskuiteta, razuzdanosti, droge, psihodelične i sotonističke glazbe. K tomu, početak nije mogao biti znakovitiji: Na svetkovinu Velike Gospe!

FRA TOMISLAV
PERVAN

**NAJGORA STRANA
I GORKI PLOD
WOODSTOCKA JEST
NJEGOVA ULOGA
U STVARANJU
DUHOVNE PUSTOŠI
SANJAJUĆI
UTOPIJSKO
DRUŠTVO BEZ
RELIGIJE I VJERE.
WOODSTOCK SE
PREDSTAVIO KAO
KVAZIMISTIČNO
ISKUSTVO SA
SVOJOM MRAČNOM
PROTUBOŽNOM
DUHOVНОM
PORUKOM. BIO
JE NEŠTO KAO
LITURGIJSKI ČIN
PROTURELIGIJE
I PROTUVJERE
RAZUZDANIH
NAGONA I POŽUDE,
KOJE NIJEĆU BILO
KAKAV MORALNI
ZAKONILI GRANICE.
SVE JE DOPUŠTENO!
GRANICE SU
PREKORAČENE,
RAMPE VISOKO (PO)
DIGNUTE.**

**TAJ TRODNEVNI KONCERT
PROMIJENIO JE AMERIKU NA-
GORE.** Namjera je bila prosvjed protiv rata u Vijetnamu, protiv rasizma u Americi, za slobodu, ali je to bio sam vanjski privid. Pomogao je taj događaj da cijela jedna nacija, a potom i ostali svijet, uniđe u razdoblje moralne pustoši i razvrata. Seksualna revolucija u pravom smislu riječi, „slobodna ljubav“ nadohvat ruke, prihvataljiva u društvu, mijenja psihu nacije. Stvoreno je uvjerenje kako se u životu treba voditi mišlju „čini sve što ti se čini dobrim, što stvara ugodu“. Pilula protiv začeća učinila je svoje, odsada se slobodno može upuštati u spolne odnose bez straha od trudnoće. Pilula međutim ubija ljubav, spolnost je ubuduće samo stvar „prakse i tehnike“. Vidimo kako je pilula imala razorni učinak na Zapadu u demografskoj slici i pustoši zapadne hemisfere. „Slobodna ljubav“ bez čvrsta vezivanja.

Godinu je dana prije toga skupa sveti Papa izdao encikliku *Humanae vitae* u zaštitu ljudskog života protiv bilo kakva protunaravnog oblika kontracepcije, sprječavanja začeća. Frankfurtska škola obavila je svoju negativnu zadaću u rastakanju kršćanskih i moralnih vrijednosti u društvu. Njezini su protagonisti, uglavnom židovske provenijencije, morali emigrirati u Ameriku, gdje su nastavili svoje razorno djelovanje, da bi se nakon rata vratili u Njemačku, svoje ishodište. Bili su odreda ateisti i agnostici (Reich, Marcuse, Horkheimer, Adorno). Marksističke i lijeve ideje i teorije presadene su bez problema na liberalni Zapad. Ovih se dana navršava 50 godina od smrti njezina glavnog uma Th. Adorna, ali je jedan od mozgova te škole, M. Horkheimer, ipak pod kraj života u jednom intervjuu izrazio misao da

u „čovjeku postoji čežnja, žudnja za nečim posve Drugim“.

Nepuni mjesec prije Woodstocka Amerikanci su učinili ephalni iskorak. Svemirska letjelica zvana po mitskom Apolonu spustila se s padom na Mjesec. Čovjek je ostvario svoj davni san, zakoračio na najbliže nebesko tijelo. Besmisleni rat u Vijetnamu na vrhuncu. Koncert je imao nakanu prosvjedovati protiv rata i Pentagona, američke vojne mašinerije i služenja vojnoga roka.

Ono što je započelo u Americi, nastavlja se diljem svijeta, u Europi u tzv. Love-Parade, Ultra-festivalima, ljetnom „partijanju“ i razvratu na obalama i otocima. Milijunske mase okupe se u svjetskoj prijestolnici ateizma Berlinu za Love Parade, a neke godine u Duisburgu u stampedu 21 osoba platila je životom sudjelovanje, više od 500 ozlijedeno. Nered i kaos iznutra stvara golemi kaos i nered vani.

sko čudo sa suncem 13. listopada 1917., kad se na jednom mjestu okupilo više od 80 tisuća ljudi-hodočasnika, koji su došli nazocići obećanom velikom znaku. Drugi je (uz službene Svjetske dane mlađih) festival mlađih koji se održava svake godine u prvom tjednu kolovoza u Međugorju, krajnje spontano, bez velikih najava.

Fatima se dogodila na vrhuncu i u žarištu najveće svjetske krize, svjetskoga rata. I Woodstock se dogodio četvrt stoljeća nakon Drugoga svjetskog rata. Oba su događaja ponudila radikalno različna, oprječna rješenja.

Tko je privukao ljudе u Fatimu? Gospa – Kraljica neba preko vidjelaca, osobno! Djelica se ukazala djeci i obećala im veliki znak – čudo da bi ljudi povjerivali i promijenili život.

KONTRAST DVJU POLJANA

Skup u Woodstocku nadmašio je sva očekivanja. Nitko nije očekivao pola milijuna mladih na skupu, na prostranoj poljani. Organizatori su bili bespomoći pred množinom mladih pristiglih iz cijele Amerike. Sve su autoceste bile zakrčene. Isto i u Fatimi. Više od osamdeset tisuća ljudi iz te male zemlje zaputilo se i okupilo da nazoči događaju. Saznali su, ne preko medija, nego od usta do usta, o čudu koje se ima dogoditi. Ljudi su spontano krenuli na put. Milost ih je potaknula. Ceste su bile prepune hodočasnika, putnika.

Portugalske protuvjerske (masonske) vlasti htjele su sprječiti vjernike, slali su vojsku i policiju, s bajonetama na puškama, ali je narod probio zaštitne kordone. Svi su u savršenu miru, s molitvom na usnama i vjerom u srcu, čekali dolazak vidjelaca, iščekujući strpljivo obećani znak.

U Woodstocku je nastao kaos zbog mnoštva pristiglih. Vlast je bila prisiljena slati u pomoć vojne helikoptere, liječničke ekipe, spašavati one koji su doživjeli nesreću ili bili u krizi zbog drogiranja i predoziranja, manjka sanitarnih uredaja itd. Bez vojske sve bi se pretvorilo u opći metež i kaos, a skup je upriličen kao protuvojni! Da nije bilo vojne pomoći i vojnih liječnika, tko zna koliko bi bilo mrtvih. Ionako je nekolicina smrtno stradala.

I u Fatimi kao i na Woodstocku kiša je lijevala kao iz kabla. Ljudi su bili do kože namočeni. Tlo se pretvorilo u glib, kaljužu. Na Woodstocku glib se miješao s golotinjom, otvorenim seksom, drogama, alkoholom, tako da se masa stopila s kaljužom i fekalijama, jer ne bijaše dovoljno sanitarnih uredaja za polumilijunsко mnoštvo. Posvuda nemoral. Jedan je sudionik primjetio kako je bilo lakše imati seks nego doručak. Pjevač John Fogerty opisao je u rano jutro prizor „nalik na prikaze iz Danteova pakla; tjelesa kao iz pakla, paklene spodobe i prikaze, isprepleteni, izmiješane, pozaspale, uvijene u blato i glib“. U nesvesnu ili polusvesnu stanju zbog prekomjerna drogiranja.

I u Fatimi je lijevalo kao iz kabla. Poljana na kojoj su se nalazili pretvorila se u blato. Svijet je prihvatio kišu, glib i prljavštinu kao dio patnje i pokore, kao dio fatimске poruke. Obraćanje i zadovoljstva za grijeh. Ljudi su klečali u blatu i kaljuži te strpljivo molili, čekajući nebeski znak.

Foto: Arhiv ICMM

Woodstock se može usporediti s druga dva događaja koji su se također odvijali i još uvijek se događaju na otvorenu prostoru okupljujući velika mnoštva. I ta događanja na stanovit način mijenjaju (mladi svijet), u svojoj su srži posvemašnja oprjeka Woodstocku. Totalni kontrast. Prvi je fatimsko čudo sa suncem 13. listopada 1917., kad se na jednom mjestu okupilo više od 80 tisuća ljudi-hodočasnika, koji su došli nazočiti obećanom velikom znaku. Drugi je (uz službene Svjetske dane mladih) festival mladih koji se održava svake godine u prvom tjednu kolovoza u Međugorju, krajnje spontano, bez velikih najava.

POVIJEŠNO SURJEĆJE FATIME I WOODSTOCKA

Povijesno surjeće Fatime bijaše svijet u ratnom sukobu, u predvečerje ruskog Oktobra, svijet rastočen prosjetiteljsvom te procesom odbacivanja Boga, Crkve i kršćanske civilizacije nakon filozofije anarhizma i Nietzscheova ateizma.

Marija pretkazuje svršetak krvavog rata, ali svijet mora činiti što Nebo traži, inače slijedi još groznjiji sukob i rat. Marija donosi poruku nade, ali i tragičnih događaja ako se svijet ne obrati. Marija poziva na obraćenje i zaokret u životu.

Woodstock se dogodio 52 godine poslije Fatime u surjeću rasnih sukoba u Americi, vijetnamskog rata, seksualne revolucije koja će opustošiti ostatke kršćanskoga morala u društvu. „Ako nema Boga, sve je dopušteno“, rekao je Dostoevski, pretkazujući zla vremena. Amerika podijeljena. Nemoće se boriti oružjem protiv zla. Ono se pobjeđuje samo Božjim sredstvima.

Crkva nakon Sabora u previranju, uzdrmani temelji vjere, dogme, u bogoslužju volontarizam i improvizacija, stvara se novo „vjerovanje“. Woodstock bijaše događaj koji je slavio život i svijet bez zaštitnih mehanizama. Dopušteno je sve što (tjelesnom) čovjeku godi, usuprot onomu što traži Isus i Novi zavjet. Vremenom je to unišlo u mišljenje, praksu i ponašanje te stil života u Americi i na Zapadu.

Događaji koji su se odvijali na dvije poljane – Fatimi i Woodstoku – učinili su ih znamenitim.

U Fatimi se svijet okupio na poziv Majke Božje. Svi u savršenu redu strpljivo čekaju u molitvi znak s neba. Bili su svjedoci najsilnjeg čudesnoga ali i zastrašujućeg prizora zabilježena u suvremenoj povijesti. Prisutno je kojih 80 tisuća hodočasnika svake dobi i stupnja obrazovanja te staleža. Okupili su se vjernici i nevjernici. Svi su se tiskali da budu što bliže vidiocima te svjedoci obećanog Velikog znaka.

Djevica je ispunila obećanje. Kiša je lijevala cijelo dopodne i najednom su se oko podneva oblaci razgrnuli. Pokazalo se sunce u obliku golema srebrna diska (koluta). Sjalo je silnim intenzitetom. Velika je sunčeva kugla započela svoj nebeski ples, sunce se vrtjelo poput vretena, isijavajući i sipajući iz sebe crvene zrake. Snažno svjetlo obasjavalo je zemlju, drveće, grmlje, odjeću i lica nazočnih. Prizor se triput ponovio na nebu, ognjena kruglja počela je u jednom trenutku drhati, tresti se, usmjeravala se prema nazočnima. Ljudi su vikali i premirali od straha. Činilo se kao da se sunce hoće sunovratiti prema zaprepaštenim posjetiteljima. Vjerovali su, došao smak svijeta. Vrištali su, padali na koljena, molili, kajali se. Nakon toga

Mnogi su mislili, sviće novo doba, opojno i zastrašujuće, u kome će razuzdani nagoni i strasti oslobođene psihodeličnim drogama lišiti ljudi

sunce se u cik-cak putanji povuklo na svoje mjesto te je ponovno blagohotno sjalo nad okupljenom masom. Mnogi su se obratili i povjerovali. I začudo, na svima se namočena, mokra odjeća, osušila i bila u trenu suha te čista od prljavštine i blata.

ŠTO SE DOGODILO NA WOODSTOCKU?

Događaji na Woodstocku posvemašnja su oprjeka onomu u Fatimi. Ovdje nije bilo čuda kao u Fatimi, ali je nad svime vladala nekakva čudna jeziva aura te zloslutan, neugodan osjećaj. Loše vrijeme, kiša je lijevala posljednjeg dana toga skupa potocima, manjak vode i hrane, higijenskih potrepština, manjak sanitarnih čvorova stvorili su klimu sveopćeg kaotična stanja. Kiša i vlaga uzrokovali su kratke spojeve na instalacijama, električne gitare iskrile su i varničile zbog kratkih spojeva. Svjedoci su pripovijedali o atmosferi „slobodne ljubavi“, golotinje, koja je mnoge doslovce potresla, šokirala, promatrajući javni nemoral na otvorenoj sceni. Droga se mogla kupiti na svakom koraku, marihuana i LSD, mescalin (halucinogena droga) te mnoge sintetičke droge. Mnogi su bili izvan sebe, ponašali se halucinantno, nekontrolirano, glazba je danonoćno tutnjala s pozornice. Dreka i urlikanje na Boga, protiv Neba. Doslovce paklena rika.

Pjevač Carlos Santana prisjećao se poslije kako je osobno halucinirao za vrijeme svoga nastupa jer bijaše pod visokom dozom mescalina što ga je dobio od Jerry Garcia. Mescalinom se drogirao i Carlos Castaneda (prodao desetak milijuna primjeraka svojih knjiga!), što mu ga je spravio indijanski šaman u Meksiku, i A. Huxley („Vrli novi svijet“), koga je u drogu uveo sotonist A. Crowley. Pjevač grupe The Who Roger Daltrey kazivao je kako „Woodstock nije bio mjesto mira ni ljubavi. Strašno mnogo urlanja, vike, plača. I kad je sve svršilo, na vidjelo su izbile najmraćnije i najgorje strane ljudske naravi“.

Prizori „partijanera“, kaosa, otvorenog grijeha i bluda stvorili su bizarnu sliku, kao u nadrealizmu S. Dalija. Sve bijaše čudnovat prostor, bez pravila i zakona, kad si i gdje si mogao činiti što si htio, naizgled bez rizika i posljedica. Barem u tom trenutku.

Mnogi su mislili, sviće novo doba, opojno i zastrašujuće, u kome će razuzdani nagoni i strasti oslobođene psihodeličnim drogama lišiti ljudi

Woodstock je najava protubožje, paklene poruke protiv Neba.

Woodstock bijaše poziv na grijeh, odavanje požudama, vrijedanju i huljenju Boga. Sve u ime mira i ljubavi. Bio je to poziv mladima u nekakav nestvarni svijet u kome će živjeti u skladu, bez vlasništva, bez kršćanskoga morala i Boga. Woodstock bijaše zamisao i projekcija praznog svijeta bez značenja, bez smisla i svrhe, svijeta koji traži s pomoću droge ekstremne užitke i zadovoljavanje čovjekovih strasti, iživljavanje nagona.

staložena i ozbiljna života što ga nudi establishment.

Što je Woodstock ostavio iza sebe? Brda sмећа, fekalija i otpada koji se danima morao uklanjati. Jedna je osoba spavajući u vreći pregažena traktorom koji je čistio prostor. Ali je u duhovnom smislu Woodstock ostavio u baštinu pustoš, naraštaj usmjeren samo na sebe, naraštaj koji je prihvatio krilatnicu „anything goes“ u antikulturi, seksu, drogama, rock 'n' roll (sve se „kotrlja“ – Rolling Stones). Amerika je na Woodstocku zavazda okajala i izgubila svoju nevinost u blatu i kaljuži grijeha. Nastupila je na Zapadu „duga mračna noć, bez Boga“, bez moralu, što traje i danas. To je pravi „plod“, odnosno izrod, Woodstocka.

SUKOBLJENOST DVJU PORUKA - FATIME I WOODSTOCKA

Obje su poljane stvorile poruke koje su u trajnom sukobu. Fatimska je poruka precizna i jasna. Marija je rekla: „Ne vrijedajte više našega Gospodina. On je odveć vrijedan“. Fatimska je poruka kajanja, obraćenja, molitve, posvete Srcu Marijinu, promjene života. Marija Majka govorila je o strašnoj kazni koja prijeti čovječanstvu ako se ne obrati i pokaje. Simbolika je dana u završnom znaku na Suncu. Čudo sa Suncem. Fatimska je poruka očitovala dekadenciju suvremenoga svijeta, grijeha tijela te odbacivanje Boga i Crkve.

Woodstock je najava protubožje, paklene poruke protiv Neba. Woodstock bijaše poziv na grijeh, odavanje požudama, vrijedanju i huljenju Boga. Sve u ime mira i ljubavi. Bio je to poziv mladima u nekakav nestvarni svijet u kome će živjeti u skladu, bez vlasništva, bez kršćanskoga morala i Boga. Woodstock bijaše zamisao i projekcija praznog svijeta bez značenja, bez smisla i svrhe, svijeta koji traži s pomoću droge ekstremne užitke i zadovoljavanje čovjekovih strasti, iživljavanje nagona.

NASTAVAK FATIME I WOODSTOCKA

Sukob tih dvaju svjetova i poruka nastavlja se i danas. Manjina ostaje vjerna Kristu i Crkvi, dok je većina preplavljenja i gotovo silovana strašnom zbiljom koju je iza sebe ostavio Woodstock. Seksualna sloboda, pilula, promiskui-

tet, feminizam, noćne more, nerođena ili pobačena djeca, pokidani odnosi, razorene zajednice i obitelji.

Ono što je započelo u Americi, nastavlja se diljem svijeta, u Europi u tzv. Love-Parade, Ultra-festivalima, ljetnom „partijanju“ i razvratu na obalama i otocima. Milijunske mase okupe se u svjetskoj prijestolnici ateizma Berlinu za Love Parade, a neke godine u Duisburgu u stampedu 21 osoba platila je životom sudjelovanje, više od 500 ozlijedeno. Nered i kaos iznutra stvara golemi kaos i nered vani.

Protagonisti prvoga Woodstocka, J. Hendrix i J. Joplin, preminuli su 1970. godine od predoziranja heroinom. Kultni film bijaše „Easy Rider“ – „Goli u sedlu“ (sic!), 1969. čiji je protagonist P. Fonda preminuo ovih dana. „Djeca cvijeća“ na kultnim „Harley&Davidson“ kroz opojne krajolike Kalifornije.

Nema razloga slaviti početak epohe dekadencije koji se rodio kao prosvjed protiv Boga. Naprotiv, uzor nam treba biti ono što se odvija trideset godina u Međugorju. Mladi s Bogom uz Marijinu pomoć kroče u budućnost.

Trideset godina nije se dogodio nikakav veći incident u Međugorju. U europskim državama sukladno standardima i propisima gradovi i komune ne bi uopće dopustile međugorska okupljanja. Kad bi primjerice organizatori međugorskih festivala došli u bilo koji mjerodavni ured na Zapadu za organizaciju festivala, bili bi odbijeni, jer se ne ispunjavaju ni temeljni uvjeti za okupljanje tako velikoga broja mladih.

Prema propisima ovdje nema uvjeta počevši od manjka sanitarnih čvorova, sigurnosnih izlaza, parkirališta, zaštita, policije. U Međugorju je prisutno tek nekoliko prometnih policajaca, nešto volontera koji raznose svećenicama-isповjednicima vodu. Ali se u Međugorju osjeti savršeni mir, dašak i zaštita Neba na svakom koraku, dok drugdje imamo doslovce Sodomu i Gomoru.

Drugdje moraju vatrogasni šmrkovi danonoćno čistiti sмећe i izmet s ulica koji ostaje iza Love-Parada, dok o takvu čemu u Međugorju nema zbara. Pa, usporedite! Gdje je red, a gdje kaos, gdje je Sym-bolos, a gdje Dia-bolos.

Svatko ima pravo izbora, ali sa sobom nosi i posljedice vlastitog izbora. Svaki se grijeh kad-tad osveti, na ovaj ili onaj način. Treba dosta vremena da laž, prijevara i zabluda plati dug istini jer smo stvoreni za istinu i život. Međugorje nudi spasoviti liječ za čovjekovu dušu i srce, dok na raznim „Love-Paradama“ droga ubija dušu i srce, a nerijetko i tijelo.

TKO VODI MLADIFEST

Foto: Arhiv ICM

„Kako je divno kad si opijen, a nisi pio alkohol ni uzimao drogu!“ Tako mi reče jedna osoba o svojim dojmovima za vrijeme ovogodišnjeg Mladifesta u Međugorju. Pomiclih – baš tako, divno reče- no! Doduše, kad sam kasnije razmišljao o spomenutoj riječi i usporedbi, dođe mi misao da možda riječ opijenost i usporedbe s alkoholom i drogom nisu najprikladnije da opišu stanje duha, one doživljaje, one nutarnje osjećaje koji su se i u meni javljali za vrijeme istog događaja, pa sam se pitao bi li se to iskustvo možda moglo izraziti nekim drugim slikama i riječima.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

Kad bih rekao da je u mom srcu tih pet dana bila sama ljubav, da me preplavila i da se prelijevala, bila bi to istina, ali čini mi se da bi još nešto nedostajalo tom opisu. Isto tako kad bih rekao da mi je tih dana srce bila ispunila neka posebna radost i milina, odnosno neki čudesni mir, i to bi bila istina. Međutim, kao da je sve to ipak nedovoljno dobro da izrazi onu posebnost doživljaja Mladifesta.

Mladifest u Međugorju je doista poseban, doista čudesan doživljaj vjere i molitve. Sve što se događa na tom međunarodnom molitvenom susretu – počev od predstavljanja nacija, molitve krunice na Podbrdu, jutarnjih molitava, kateheza, svjedočanstava, zbora i orkestra, volontera,

večernjeg molitvenog programa, krunice, euharistije, klanjanja, molitve sa svjećama, procesije s Gospinim kipom, predstave zajednice Cenacolo, poslanja i oproštaja te na koncu euharistije na Križevcu u 5 sati izjutra – svi ti događaji su takve naravi da uzdižu i razgaljuju dušu, hrane je zdravom duhovnom hranom, ispunjavaju nekim posebnim mirom i nekom posebnom radošću te daju ohrabrenje i snažan poticaj da se nastavi živjeti vjeru i molitvu, hod s Gospom i s Isusom u svojoj svakodnevici.

A Mladifest ove godine – to je zaista bio izuzetan događaj! Ne samo da je bilo više mladih nego prijašnjih godina nego još nešto što je ovogodišnji petodnevni susret činilo poseb-

ja taj kojemu trebaju čestitati na vođenju Mladifesta. Nije to djelo ni naše ekipe, organizacijskog tima u kojem sam se, pored 20-tak drugih osoba, i sam nalazio. Istina je da smo se zajedno s našim nadbiskupom Henrykom Hoserom, koji je bio na čelu našeg tima, marljivo i odgovorno pripremali za Mladifest. Ništa nismo prepustali slučaju. Nadbiskup Hoser je sazvao nekoliko zajedničkih

sastanaka, a svatko je pored toga radio na svojim zadatcima da se što bolje pripremi. I zaista, baš svatko od našeg organizacijskog tima odgovorio je na bespriječoran način! Isto tako brojni volonteri i svi drugi koji su sudjelovali u izvedbi programa!

Zbilja vjerujem u to. Vjerujem Gospu. Zbog tog povjerenja u nju već nekoliko godina ne bojim se kako će proteći Mladifest. Samo kažem: *Gospo draga, ti vodi, tebi sve povjeravam, ti znaš što je i kako je najbolje.* Povjerenje u Gospu me rastereće. Jasno, sve treba biti

Doista je čudesno kako se u tolikim mladima za vrijeme Mladesta budi život, bude klice ljubavi i dobrote, klice radosti i kako neki tajanstveni mir ulazi u njihova srca. Neopisiv je to osjećaj dok se promatra lica mladih i opaža kako se oni osjećaju voljeni i prihvaćeni i kako i oni ljube Boga, Isusa, Mariju, molitvu, euharistiju, isповijed, klanjanje.

Teško je izraziti riječima onu pozitivnu napetost koja se osjeća u zraku, ono iščekivanje, ono slušanje koje vlada u molitvenom prostoru ispred vanjskog oltara! A najljepše i najčudesnije je vidjeti kako mlađi na Mladfestu ljube Crkvu! Kako vole svećenike i kako se svećenici osjećaju voljeni i prihvaćeni!

ozbiljno pripremljeno do u sitnice, ali kad počne Mladifest, tada kažem: *Ne ja nego ti, Gospo! Ti sve vodi! Evo me!* Na koncu vidim da sve bude dobro i da sve bude bolje nego što se može željeti.

Zadača i sav trud nas koji smo u organizaciji Mladifesta treba ići za tim da budemo Marijine ruke, odnosno kanal, čist i otvoren, odgovoran do krajnje mjere, ali ipak samo ruke i samo kanal. Naše je da među nama ne bude nemira, nepraštanja ni zabrinutosti, nego povjerenje, mir, praštanje, ljubav i prihvaćanje drugih.

To je vrlo važno naglasiti, jer o shvaćanju naše uloge puno toga ovisi. Naime, ako se mi kao organizatori smatramo glavnim akterima na Mladfestu, ako mislimo da „učinak“ ovisi o nama, tada možemo lako postati smetnja i prepreka. Čak ni prevelika revnost nije dobra. Ako smo previše revni u nastojanju da sve proteče dobro, da sve bude kvalitetno, bez pogreški, možemo biti previše koncentrirani i usmjereni na „uspjeh“ zbog čega smo onda nervozni i u grču.

Važnije je naše povjerenje i predanje Gospodinu i Gospu, kao i opuštena, vedra, ljubavlj u Božjim mirom ispunjena atmosfera nego sve naše napinjanje i trud. Jer dobra atmosfera je kao smekšano i plodno tlo; tlo je pripremljeno, sijač sije Božju riječ, sjeme pada u brazdu i prima se. Ako je pak atmosfera napeta, ako među sudionicima nema ljubavi, srca se lako pretvore u kamenita zbog čega ništa ne bude dobro pa ne znam kako i koliko se napinjali.

Zato je važno moliti se Duhu Svetom, da Duh Sveti otvari naša srca, da ih smekša i da u nama ne bude nikakve smetnje za Gospino djelovanje preko nas. Isto tako je važno moliti za ljubav. Najprije, za ljubav prema Isusu. A potom moliti za ljubav prema svakom članu organizacijskog tima, prema osobama koje su na oltarskom prostoru, odnosno na mjestu svoga zadatka, koje aktivno sudjeluju u programu. Također trebamo moliti da Duh Sveti dotakne srca mladih, srca svih sudionika na Mladfestu, da se njihova srca otvore i da Božja ljubav teče njihovim bićima.

Doista je čudesno kako se u tolikim mladima za vrijeme Mladesta budi život, bude klice ljubavi i dobrote, klice radosti i kako neki tajanstveni mir ulazi u njihova srca. Neopisiv je to osjećaj dok se promatra lica mladih i opaža kako se oni osjećaju voljeni i prihvaćeni i kako i oni ljube Boga, Isusa, Mariju, molitvu, euharistiju, isповijed, klanjanje. Teško je izraziti riječima onu pozitivnu napetost koja se osjeća u zraku, ono iščekivanje, ono slušanje koje vlada u molitvenom prostoru ispred vanjskog oltara! A najljepše i najčudesnije je vidjeti kako mlađi na Mladfestu ljube Crkvu! Kako vole svećenike i kako se svećenici osjećaju voljeni i prihvaćeni!

Da, ni alkohola ni droge, a tolika radost i milina i ljubav i dragost i mir! I neka neopisiva sreća! Toliki iz cijelog svijeta, a nitko stranac! Toliki nepoznati, a svi nam dragi! Nitko u središtu pozornosti, a svatko s osjećajem da je prihvaćen i voljen! Vruće, ali nikome ne smeta! Kateheze, svjedočanstva, propovijedi, a nikome nije dosadno! Dugo traju programi, ali nije dugo nego naprotiv još bismo ostali u pjesmi i radosti!

Gospo draga, Kraljice Mira, ti nas vodi! Ti vodi sljedeći Mladfest! Ti vodi nas na našim životnim putovima! A mi ti obećajemo da ćemo biti tvoje ruke, pročišćeni i raspoloživi kanali za tvoju majčinsku ljubav!

POD GOSPINIM PLAŠTEM

Jesi li se ikada zapitao što ako život ne krene onako kako si želio? Što kad priča o sretnom djetinjstvu djeluje kao nestvarna bajka ili neki film na televizoru koji se završi za devedesetak minuta? Što ako za to nisi ni najmanje kriv, a opet ništa ne možeš promijeniti? Možeš li zamisliti živjeti na otvorenom, bez čvrstih zidova i krova nad glavom, i da ti ulica postane dom, beskućnici prijatelji, a kartonska kutija postane krevet? Što bi učinio da ti je u džepu ostalo još nekoliko sitnih kovanica i znaš da moraš krenuti u nepoznato ili život završiti tragično?

Foto: Arhiv ICV

FRA ZVONKO BENKOVIĆ

SRELI SMO SE U SUBOTU NAVEČER NAKON KLANJANJA ISUSU U PRESVETOM OLTARSKOM SAKRAMENTU U MEĐUGORJU, IAKO SAM GA TOGA DANA VIDIO NEKOLIKO puta.

Sjedio je na stubištu zagledan u crkvena vrata. Na putu prema ispovjedaonicama s desne strane međugorske crkve pitao sam ga treba li što. Ljubazno me je pozdravio i rekao da čeka. Nisam ga pitao koga ili što čeka, nego sam nastavio put daleje, a misli su se negdje zaustavile kod mladića. Zanimalo me je što je čekao. Djelovao mi je izgubljen. U njegovim očima bila je neka čežnja, kao da se plašio narednoga koraka. Iščekivao je nešto. Čekao je nekoga ili je samo skupljao snagu za naredni korak. U ruci je držao malu vrećicu s nekoliko sitnica, a na sebi je nosio crnu kožnu jaknu, farmerke, sivu majicu i patike iz kojih su prsti provirivali vani.

Bio sam u svojim brigama i na klanjanju pred Presvetim želio sam Isusu izreći sve što me je teretilo, jer puno se muke namnožilo posljednjih dana. Htio sam podijeliti svoju bol s Isusom i predati mu sve svoje sumnje i strahove, sva pitanja i nejasne odgovore, vapaje onih koje sam slušao u ispovjedaonici, a molili su da ih se spomenem u svojim molitvama, kao i preporuke mojih bližnjih, prijatelja i dobročinitelja. Sat tišine i molitve prebrzo je prošao. Imao sam osjećaj da sam tek počeo moliti, a bio je kraj večernjeg molitvenog programa.

Na putu do župnog ureda sreo sam prijatelje iz Međugorja i tek što smo počeli govoriti u priču nam je ušao onaj isti mladić. Jedan zaštitar upitao ih je imaju li slobodnih soba i mogu li na konak primiti jednog beskućnika. Potvrđno su odgovorili, a mladić je došao do nas i rekao: „Hvala Vam dobri ljudi!“ Otišao je s njima do njihovog pansiona.

Sutra ujutro ponovno smo se sreli pred crkvom, a onda me je zamolio da mi kaže što je čekao:

– Zovem se Danijel. O svome životu nemam baš puno toga reći. Dobro mi je, ma nije, ali sam naučio tako

govoriti. Nije mi ništa, jer baš mi ništa i nije išlo od ruke. Ne znam koje koristi Bog ima od mene, ali sam shvatio da me iznimno voli. Dolazim iz jednoga grada iz središnje Bosne. Tamo sam odrastao uz oca. Majku nikada nisam ni upoznao. Otišla je od nas, dok sam bio još beba. Ne sjećam je se nikako. Teško mi je to reći, ali mi je strana imenica mama. Ta riječ ništa mi ne znači osim praznina koja me negdje duboko u duši boli. Otac nije imao njezinih slika, jer je to bila neka nesretna ljubav koja nije imala šanse uspjeti. Živjeli su samo onako zajedno nekoliko godina. Kad joj je dodijalo živjeti s nama, jednoga dana samo je otišla. Ne znam kako je bilo ocu, a ni meni. Mene su nakon toga odnijeli u dom i tamo sam išao u školu sve do osamnaeste godine. Bio sam dobar, ali pomalo nesiguran. Oca sam kroz te godine boravka u domu rijetko viđao. Jednom ili dva puta godišnje dolazio bi s novom odjećom i nešto slatkiša. Nismo puno razgovarali, jer smo bili stranci jedan drugome. Možda smo više smetali jedan drugom, nego što smo bili bliski. Nakon izlaska iz doma vratio sam se u naš stan. Živio sam s ocem sve dok on nije umro prije osam mjeseci, a ja sam ostao sam.

Nastala je još veća praznina. Pokušavao sam se snaći, ali nekako mi nije išlo. Radio sam razne poslove i bio sam vrijedan. Slušao sam starije što su mi govorili i bilo mi je dobro. Nakon dugo vremena ponovno sam krenuo na misu. Znam se ja Bogu moliti. Uredno sam primio sve sakramente, jer tako su me uputili staratelji u domu. Bili su dobri prema meni, iako puno toga meni nije bilo jasno. Često sam razmišljao o Bogu. Pitao sam se ako je Bog kao moj otac, a njega sam zamišljao kao strogog čovjeka koji bi svaki dan mogao doći u posjet i pitati jesam li bio dobar, kako će on mene čuti? Pred ocem sam samo šutio, a onda sam tako morao i pred Bogom. S Isusom sam uvijek bio dobar. On me je razumio. Znao je od prvoga dana da mi je on jedini prijatelj i da ga poštujem, ponekad nisam bio dobar prema sebi, nisam poštivao dar života, jer nisam vodio računa o sebi i svome tijelu, ali Isusa nisam nikada povrijedio.

Prvih godina nakon izlaska iz doma imao sam dovoljno novca da platim režije, kupim sebi nešto za pojesti i još bi mi ostalo. Jeo sam jednom dnevno, a u neke dane nisam ni jeo, osobito kad bi me na gradilištu ponudili pivom. Brzo bih se napiio, već nakon druge ili treće boce. Nakon toga ne bih znao što radim. U stan sam se vraćao kasno, a na posao sam često kasnio. Boljela me je praznina koju ništa nije moglo ispuniti. Trebao mi je netko, a ja nisam imao nikoga. Dogurao sam do zida. Nisam imao izlaza. Alkoholom sam počeo liječiti strah od samoće. Nekako mi je tako bilo lakše. Zaboravljao sam što me boli, što mi nedostaje, zašto sam tužan i zašto se ne mogu snaći u životu.

Najteže mi je bivalo za velike dane, osobito za Božić i Uskrs. Nisam imao komu čestitati najveće blagdane. Tih dana sam išao na sve mise kako bih barem nekome pružio ruku kad se dijeli mir za vrijeme mise. Tad bih potiho govorio sretan Vam Uskrs ili Božić, a oni bi se samo nasmijali i rekli: „I tebi!“

Za Uskrs ove godine nisam išao u crkvu. Bilo me je sram. Odjeća mi nije bila uredna, a nisam imao bolju. Kako sam svakim danom sve više pio, nitko me više nije htio primiti na posao. Bio sam beskoristan, a novca je polako nestalo. Odjeća mi je zaudarala, a ljudima je bilo neugodno u mojoj blizini. Možda su me se i bojali, a ja im uistinu ne bih ništa učinio.

– Zašto si jučer cijeli dan sjedio na stepenicama pred ulazom u crkvu? – pitao sam ga.

– Da. Znači, video si me i jučer?

Bilo me je sram. Bojao sam se ući u crkvu. Nisam znao što će reći Isusovo Majci, a tako sam želio sakriti se pod njezin plašt. Bojao sam se da će me izbaciti, jer je netko mogao pomisliti da sam prosjak i da bih mogao nekom nešto ukrasti. Čekao sam da svi odu pa da uđem.

– A zašto si došao u Međugorje?

– Ma, to je tako čudesno da ne zna kako bih opisao. Zadnja tri dana sam puno radio. Kopao sam jedan kanal i dobio sam nešto novaca. Kupio sam sebi dva bureka i sirnicu. Uz to sam još mislio otići negdje i kupiti sebi juhu. Poželio sam miris topline koja se isparava iz tanjura, jer ne sjećam se kad sam ju zadnji put jeo. Umjesto juhe kupio sam nekoliko piva i otišao sam u stan. Napio sam se i spavao sam cijeli dan i noć.

Kad sam se probudio, nisam znao što će sa sobom. Nešto me je u duši pozivalo da bih trebao krenuti na put, a nisam imao pojma gdje. Kao da sam sanjao neki san. Isus me je pozvao da krenem na put i da dođem kod njegove Majke. Ništa mi nije bilo jasno. Otišao sam na autobusnu stanicu i zatražio sam kartu za autobus koji vozi do Isusove Majke. Žena za šalterom se nasmijala i rekla:

– U deset sati nailazi autobus koji ide za Međugorje. Tamo ti je Isusova Majka.

– Možete li mi dati jednu kartu?

– Da. To Vam je osamnaest maraka.

Iz džepa sam izvadio sve što sam imao. Na pulcu je bilo svega jedanaest maraka. Gospoda je bila strpljiva, jer nije bilo gužve na stanicu. Rekao sam joj:

– Tu je samo jedanaest maraka. Ja nema više! Ima li neka jeftinija karta? Mogu ja pješačiti dio puta do Isusove Majke. Meni se ne žuri previše, a mogu dobro hodati.

Čudno me je gledala. Nije bila ljuta, nego je bila više tužna. Spustila je glavu i isprintala kartu. Rekla je:

– Možeš uzeti svoj novac. Kartu ti je platio Isus.

Tako sam ti ja došao u Međugorje. Nisam previše čuo o njemu, ali ako je ovdje Isusova Majka, i meni bi moglo biti dobro. Možda mi Isus pomogne da prestanem piti i da pronađem Majku koju sam cijeli život tražio?

FRA STANKO
MABIĆ

ISUS JE UNIŠAO U ŽIVOT SV. PETRA KAD JE PETAR DOŽIVIO NEUSPJEH. Čitavu noć je lovio, a nije ništa ulovio. Razočaran što nije uspio, što toga dana ne će ništa zaraditi i s mislima kako će pred punicu doći praznih ruku, iznutra je bio slomljen i umoran. I baš u tim trenutcima slomljenosti i praznine dolazi Isus i propovijeda. Petar ga sigurno pozorno sluša. Da je Petar ulovio pune mreže, sigurno ne bi pozorno slušao jer bi bio u mislima što s ribom, kome je prodati, što kupiti itd. Ali u ovim trenutcima neuspjeha, doživljava svoju nemoć i svoju malenost i ta mu malenost otvara oči i uši srca da jasno čuje Isusov poziv i odaziva se.

Odazivamo se Isusu ne kad smo moćni nego kad smo nemoćni. Uvjerjen sam da je nemoć čovjekovo najdublje iskustvo i to će ga iskustvo, kao ni jedno drugo, dovesti do Boga.

Imamo primjer i kod sv. Pavla kada pada pred Damaskom. Ne može više hodati, ne može više gledati, doživljava nemoć, pad, sljepoću, *neuspjeh*... i tada čuje Isusov poziv i odaziva se. *Neuspjeh* je bio početak obraćenja za mnoge svece. Na poseban način istaknuo bih svetoga Franju. Želio je biti uspješan i slavan. Sanjao je o viteštvu, slavi i *uspjehu*. Ali u prvom ratnom okršaju doživljava poraz, pad, bolest, *neuspjeh*... i tada čuje Isusov poziv i odaziva se. Da je u ratu pobijedio i da je on odigrao ključnu ulogu u

KAD SE OSJEĆAMO MOĆNI, VAŽNI, MUDRI, USPJESNI, ISUS TADA TEŠKO ILI VRLO TEŠKO ULASI U NAŠE ŽIVOTE. MEĐUTIM, KAD DOŽIVIMO NEUSPJEH, KADA SMO RANJENI, KADA SMO ZBUNJENI, KADA SMO PALI, ISUS NAS ŽELI IZVUĆI IZ TAKVOG STANJA, ŽELI NAS IZVESTI NA PUČINU, USRED DANA PRED POGLEDIMA LJUDI, TAMO GDJE SE OSJEĆAMO POMALO GLUPO I ČUDNO. I BAŠ TU ISUS OD NAS TRAŽI DA BACIMO SVOJU MREŽU U „NADI PROTIV SVAKE NADE“.

MOĆ I SNAGA NEUSPJEHA

ili što kad se razum i iskustvo ne slažu s Božjom riječju

Iz svog vlastitog iskustva znam da Bog lakše zahvaća i ulazi u moj život onda kada doživim takozvani *neuspjeh*, pad. Vjerujem da većina ljudi ima slično iskustvo. Zato ne bojmo se *neuspjeha* jer može postati prilika da Gospodin uniđe dublje u naš život i da ga promijeni. Čovjek se nikada ne osjeća tako malenim kao u porazu, padu, *neuspjehu*: „Slavim te Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si tajne Kraljevstva nebeskoga sakrio od mudrih i umnih ('uspješnih') a objavio malenima“.

Foto: Arhiv ICMM

borbi i postao slavni asiški vitez, dakle ljudski slavan, nikada ne bi čuo Isusov glas s križa. Ali onako bolestan i ranjen povlači se u osamu, prirodu, molitvu, meditaciju, druguje s pticama, cvijećem... i onda u jednoj trošnjoj i neuglednoj crkvici sv. Damjana, čuje Isusov glas s križa: „Franjo idi popravi moju crkvu koja se ruši.“ Uvjerjen sam da ga je Isus pozivao još iz majčine utrobe i kroz čitavo djetinjstvo i mlađenštvo. Ali Franjo nije mogao čuti jer je njegovo srce bilo ispunjeno *uspjehom*, bukom, zabavom, interesima, bogatstvom i slavom. Ali kad je doživio neuspjeh, kad se sva ta buka u njemu stišala, odjednom čuje Kristov glas i ne može se ne odazvati jer u njemu taj glas budi život, smisao i radost koju nikada prije toga nije osjećao. U njemu budi radost, ali i spoznaju vlastite nemoći i grješnosti kao i kod sv. Petra na Genezaretskom jezeru: „Odlazi od mene jer sam grješan čovjek.“

Kad se osjećamo moćni, važni, mudri, *uspjehni*, Isus tada teško ili vrlo teško ulazi u naše živote. Međutim, kad doživimo *neuspjeh*, kada smo ranjeni, kada smo zぶnjeni, kada smo pali, Isus nas želi izvući iz takvog stanja, želi nas izvesti na pučinu, usred dana pred pogledima ljudi, tamo gdje se osjećamo pomalo glupo i čudno. I baš tu Isus od nas traži da bacimo svoju mrežu u „nadi protiv svake nade“.

Dođu trenutci kad nam ništa ne uspijeva iako se baš trudimo. Čini nam se kao da je sve uzalud. Kao da je sav moj život i sav moj rad jedan veliki promašaj. Imamo iskustvo noci i iskustvo *neuspjeha*. Baš u tim trenutcima možemo čuti Gospodina kako nam govori: „Trudio si se, dao si sve od sebe, dao i sve svoje vrijeme, ne samo dan nego i kroz čitavu noć, ali to si često činio bez mene. Možda si koju molitvicu, naučenu iz ranog djetinjstava, i izmolio na početku noći ali sve što si radio, radio si na svoj način i u svoje ime, ne u moje ime i na Božju slavu. Mreže si bacao na riječ svoje mudrosti, a ne na moju riječ.“

Na koji način Isus čini čudo? Isus traži od Petra da izveze na pučinu, pomuči se s teškim mrežama i veslima, traži da ponovno zaprlja i raskine mreže, da teškom mukom izvlači prepune mreže i da mu grubi konopi paraju dlanove... Činjenica je

da je Isus mogao čudo učiniti i bez tog Petrova napora i zalaganja da učini sve što je u njegovoj moći. Mogao je jednostavno reći neka bude i ribe bi i bez Petrova napora bile u mrežu. Ali Isus tako ne čini. On traži od nas trud, napor, suradnju, vrijeme, sposobnost, žuljeve... i vjeru. I ako sve to činimo po njegovoj riječi, tek tada se događa čudo u našem životu.

Obećanja Biblije počet će se događati u našim životima kada počnemo živjeti po riječima te iste Biblije.

„Jeste li već motrili ptice koje se nađu pred nekim problemom, npr. prilikom gradnje gnijezda? Danima i danima one grade svoje gnijezdo, skupljajući razne materijale, često ih donoseći izdaleka. I kad završe to gnijezdo i kad su spremni položiti u njih svoja jaja, nevrijeme ili ljudsko „djelo“ ili neka životinja, uništi ga i propadne im sve što su gradili upornim trudom.

Skoro kod svih Gospinih ukazanja, Gospa bira one malene, nemoće, malu djecu, *neuspješne* da bi prenijela poruku svijetu. Što su *neuspješni* to su poslušniji. Njezina poruka preko njih lakše dopire do nas. A kad postanu *uspješni*, tada poruka u mnogo čemu zapinje. Gospa ima razloga za to. Tek kroz našu malenost, nemoć, *neuspješnost* i poslušnost dolazi do izražaja Božja moć i snaga.

Što učini ptica? Onemoća i napusti svoj rad? Ni slučajno! Ona počinje opet i opet sve dok jaja ne položi u gnijezdo. Dogodi se često, prije nego se izlegu mlađi ptičići, da životinja, dijete, nevrijeme, uniše to gnijezdo, ali ovaj put s dragocjenim sadržajem... vrlo je teško opet početi od nule. Ali ptica nikad ne zastane, ne uzmakne. Ona nastavlja pjevati i graditi, graditi i pjevati... jer na taj način slavi Gospodina. Čini onako kako joj je Gospodin ugradio u njezin kod. Baca mrežu onako kako joj je Gospodin zacrtao.“

Tajna svih pobjeda i uspjeha jest znati ponovno započeti. Kad doživimo *neuspjeh* i obuzme nas onaj osobiti umor koji je uvijek najveći kada se ništa ne ulovi, kad ne vidimo nikakve plodove svoga rada i života i čini nam se da je sve *neuspjeh*, tada nalazimo razumske razloge da odustanemo od onoga što smo tako zdušno počeli. Baš bi tada trebalo čuti Isusov glas koji nam govori: „Izvezi na pučinu!“ Započni iznova, opet kreni, ali ovoga puta u moje Ime, na moju riječ. Tajna svih pobjeda i uspjeha jest znati ponovno započeti. Tada je moguće iznova započeti samo zbog Krista, zbog poslušnosti njegovoj riječi, samo zbog njega. Poslušnost daje snagu. Po noći, bez Krista, rad

je uzaludan. Cijeli život će nam biti noć, a mreža će biti prazna.

Uspjeh ne ovisi o našem umijeću ribarenja. *Uspjeh* ovisi o posluhu Isusovoj riječi.

Petar je pokazao poniznost jer je više vjerovao Gospodinovoj riječi nego svojem dugogodišnjem iskustvu. Poslušnost je nužna za onoga koji želi biti Kristov. Nešto je ispravno i dobro ne zato što to ja tako doživljavam nego zato što to kaže Gospodinova riječ pa i onda kad se moje iskustvo protivi tome. Poslušnost spada u tajnu otkupljenja, jer i sam Krist je „svojom poslušnošću izvršio otkupljenje.“ Iako je sve to bilo totalno nerazumno i neshvatljivo.

„Nismo pozvani na *uspjeh* nego na posluh u ljubavi.“ (Majka Terezija) Skoro kod svih Gospinih ukazanja, Gospa bira one malene, nemoće, malu djecu, *neuspješne* da bi prenijela poruku svijetu. Što su *neuspješni* to su poslušniji. Njezina poruka preko njih lakše dopire do nas. A kad postanu *uspješni*, tada poruka u mnogo čemu zapinje. Gospa ima razloga za to. Tek kroz našu malenost, nemoć, *neuspješnost* i poslušnost dolazi do izražaja Božja moć i snaga.

Zato ne bojmo se *neuspjeha* jer može postati prilika da Gospodin uniđe dublje u naš život i da ga promijeni. Naše ruke su tek samo glinene posude. Glinena posuda ruku jednoga snažnoga mladića nije nimalo čvršća od glinene posude ruku jednoga starca, čije ruke dršću od Parkinsa i jedva mogu štap nositi. Naša snaga nije u rukama nego u pouzdanju u Gospodina. Naše ruke su samo poput Davidove pračke u odnosu na Golijata. Naša snaga je u bezuvjetnom pouzdanju u Gospodina.

Kad god razmišljamo o *uspjehu* i pitamo se hoćemo li *uspjeti* u pozivu i u životu, uvijek će nas obuzeti tjeskobna briga koja oduzima miran san. Međutim, kad svjesno predamo svoj život Isus, tada nestaje tjeskobe. Pa kad bi nam život bio i „pakao“, ako ga predamo Bogu, On će učiniti od njega „nebo“ jer On „sve okreće na dobro“. Nemojmo se bojati *neuspjeha* i onoga što nas čeka kroz život i što ćemo sve morati u životu proživljavati. Bojmo se samo jednoga: hoćemo li sve to proživljavati i činiti u zajedništvu s Kristom.

25 GODINA KRALJICE MIRA U KAZAHSTANU

NAŠA NEBESKA MAJKA NAS POVEZUJE

NA POZIV NADBISKUPA TOMAŠA PETA ZAJEDNO S DON SLOBODANOM BUNOZOM, ŽUPNIKOM U RIJECI, A ROĐENOM U RADIŠĆIMA ZAPUTIO SAM SE U KAZAHSTAN.

Letjeli smo iz Splita preko Zagreba, Beča, Budimpešte do Astane, odnosno Nur-Sultana, kako se danas zove glavni grad Kazahstana. U Budimpešti nam se pridružila Oksana iz Marijina svjetla, rodom iz Latvije, koja je prevodila na ruski jezik.

Razlog poziva nadbiskupa Tomaša bila je proslava 25 godina otako je biskup Jan Pavol Lenga 25. lipnja 1996. godine u Ozjornoju Mariju Kraljicu Mira proglašio glavnom zaštitnicom Kazahstana. Devet mjeseci nakon toga, 25. ožujka 1996., u župi Ozjornoje uvedeno je cijelodnevno klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramantu.

Papa Ivan Pavao II. bio je u posjetu Kazahstanu od 22. do 25. rujna 2001. godine, obnovivši tom prilikom posvetu Kazahstana Mariji Kraljici Mira. Sedam mjeseci nakon toga u katedrali u Astani (Nur-Sultanu) počelo je danonoćno klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramantu. Od tada na klanjanje dolaze vjernici iz različitih dijelova Kazahstana. Te noći, kada smo mi došli

u Astanu, na klanjanje su došli vjernici koji su do tog mjesta prevalili 1 200 km. Cijelu noć su se klanjali Isusu, ujutro su slavili svetu misu i potom smo svi zajedno doručkovali s nadbiskupom Tomašom.

U znak zahvalnosti za nastalo jezero i čudo s ribama postavljen je 24. lipnja 1997. kip Gospe s ribama, koji je prethodno u Poljskoj blagoslovio Papa Ivan Pavao II.

U Ozjornoju su 25. lipnja 2007. došle Bosonege karmeličanke, kon-

templativni red Blažene Djevice Marije s brda Karmela, koji na poseban i radikalnan način nastoje biti slične Isusu koji se moli u osami. Godine 2013. sestre su se preselile u novi Karmel „Božjeg Milosrđa i Bezgrješnog Srca Marijina“. U tom samostanu smo spavali, objedovali nekoliko dana, molili i slavili euharistiju.

Konferencija Katoličkih biskupa Kazahstana službeno je 11. srpnja 2011. proglašila Ozjornoje za Nacionalno Svetište Kazahstana. Svetište Kraljice Mira u Ozjornoju 2013. uključeno je u djelo neprekidnog Klanjanja Presvetom oltarskom sakramantu. U tom svetištu se nalazi drugi oltar, od ukupno njih dvanaest (prvi je u Jeruzalemu), koji je izgradilo društvo Marija, Kraljica Mira iz

Poljske. Zajednica „Regina della Pace“ želi postaviti 12 takvih oltara u različitim dijelovima svijeta, na svim kontinentima, kako bi u klanjanju Isusu u Presvetom oltarskom sakramantu molili za mir u cijelom svijetu. Jedan od tih bit će i u Međugorju. Dana 10. listopada 2012. uoči Godine vjere, oltar Zvijezda Kazahstana posvetio je papa Benedikt XVI. u Vatikanu, a 2. srpnja 2014. godine Kardinal Robert Sarah posvetio je taj oltar u kapelici u Ozjornoju.

Inicijatori spomenutog projekta su Petar Čolkević i umjetnik Mariuš Drapikovski iz Gdanska (Poljska). Taj oltar je simbolično biblijsko razmatranje o Božjem milosrđu od Abrahama sve do vremena Ivana Pavla II. To je pokušaj produbljivanja dijaloga između Boga i čovjeka u povijesti spasenja do posljednje Riječi, do Isusa Krista. Zatvoreni oltar simbolizira Stari zakon i savez Boga s čovjekom. U centralnom dijelu oltara nalazi se kvadrat koji simbolizira Isusov grob, a na uglovima su prikazana ljudska lica, iskrivljena od boli, koja pozivaju u pomoć. Unutarnji krug čini 12 stupova koji simbolizira

ju 12 apostola i 8 koji simboliziraju Posljednji sud. Središnji dio oltara sadrži relikvije dvoje izuzetnih svjedoka milosrđa: sv. Ivana Pavla II. i sv. Faustine Kovalske.

Slavje 25 godina od izabranja Marije Kraljice Mira za glavnu zaštitnicu Kazahstana i Srednje Azije bilo je veličanstveno. Na uočnicu blagdana kao i na svečanoj sv. misi 7. srpnja došla su tri biskupa: Tomaš Peta, nadbiskup u Nur-Sultanu (Astani), Atanasius Schneider ORC, pomoćni biskup u Nur-Sultanu, i o. Kazimierz Gurda, biskup iz Poljske, iz biskupije Siedlce. Na svečanoj svetoj misi u Svetištu Kraljice Mira u Ozjornoju propovijedao je svećenik Giovanni Scalese, ordinarij u Afganistanu od 2014. godine.

Blagdan Kraljice Mira okupio je mnoštvo hodočasnika iz različitih zemalja. Tako je 120 mladih zajedno sa svećenicima i časnim sestrama pješice hodočastilo 30 km od Kellerovke do Ozjornoja moleći krunicu. Svrha njihova hodočašća bila je molitva za duhovna zvanja i svetost onih koji su već posvećeni, kao i zahvala Gospodinu za Svetište u Ozjornoju koje je 25 godina pod zaštitom Gospe, Kraljice Mira. Osim njih u Svetištu je došlo 30 hodočasnika iz Sibira s o. Dietmarom Seifertom. Osim domaćih vjernika na proslavu je došlo dvadesetak svećenika, redovnica i bogoslova iz Poljske.

Za ovo slavlje pripremali su se vjernici, svećenici i časne sestre iz

Kazahstana, vjernici iz Sibira, Moskve, Latvije i Švicarske tri mjeseca, od 15. travnja do 15. srpnja ove godine, u postu i molitvi.

Tih dana boravka u Ozjornoju posjetili smo križ koji je istih dimenzija kao na Križevcu, sestre Majke Terezije i zajednicu Blaženstava. Iako smo kilometrima i vremenski bili jako udaljeni od Međugorja, molitveni duh i srdačni susreti s tamošnjim biskupima, sa svećenicima i s vjernicima stvarali su drukčiji dojam – osjećali smo se kao u Međugorju! I još nešto jako važno – boravak u Kazahstanu svega nekoliko dana otvaraо nam je oči za dubine i važnost Međugorja.

Priredio: fra Marinko Šakota

O. Ditmar Zajfert, Kujbišev, Sibir

Sve je počelo u Međugorju, gdje mi je s. Tereza rekla da će doći u Ozjornoje. Tada sam pomislio da bi bilo dobro organizirati hodočašće sa župom. U početku nisam znao kako će naši ljudi reagirati. No, sjemeništarac s kojim sam razgovarao o toj ideji, rekao je: „Oče, ne treba pozivati, samo objavite: Idemo u Kazahstan!“ Tako sam i učinio, i župljeni su se dobro odazvali. Imamo malu župu, ali čak trideset ljudi je pošlo! Njihova dob bila je vrlo raznolika: od 8 do 65 godina.

Kada sam kontaktirao prijevoznike iz našeg grada, oni su svi odbili budući da nisu imali dozvolu za putovanje na toliku udaljenost. Tako smo odlučili putovati privatnim automobilima. Do tada sam već našao pet vozača koji su bili spremni na tako dug put.

Tjedan dana prije putovanja, jedna župljanka me je nazvala i rekla: „Oče, ja mislim da će nam biti naporno putovati automobilima. Znam jednog čovjeka koji organizira ture s autobusom.“ Odmah sam odlučio prihvati taj prijedlog. Zovnuo sam toga čovjeka i on mi je dao dva kontakta transportnih tvrtki iz susjednog grada. Prije toga sam odlučio: „Ako ne bude koštalo više od iznosa koji si možemo priuštiti, prihvatiću.“ I upravo su taj iznos i tražili!

Vozaci su morali voziti do nas 350 km u jednom smjeru – a udaljenost od Kujbiševa do Ozjernoga je još 771 km. Ispostavilo se da je putovanje autobusom bilo ugodnije u svakom pogledu: mogli smo zajedno moliti, pjevati duhovne pjesme, razgovarati. Naše putovanje trajalo je ukupno 13 sati. Vozaci, vidjevši beskrajnu stepu šalili su se: „Gdje nas vodite? Hoćemo li trebati musti krave?“

Nažlost, nisu svi hodočasnici uspjeli prijeći granicu. Jednog od naših župljana, mladog oca sa sinom, pogranična policija je vratila nazad kući. Čini se da je otac imao neke dugove, a na granici su se bojali da ne pokušava pobjeći od svojih obveza plaćanja. To je bio jako tužan trenutak. Ali sve je u rukama našeg Gospodina,

i On može promijeniti i tu situaciju na bolje.

Kad smo konačno stigli, gvardjan otac Woytseh nas je sručano dočekao. U Ozjornoju je sve bilo dobro organizirano: hodočasnici su odmah podijeljeni u dvije skupine, muškarci su bili smješteni u župnoj kući, a žene po kućama župljana. Svi su bili sretni i zadovoljni tako toplopm dobrodošlicom.

Još jedna mala anegdota. Prije odlaska u Međugorje, zamolio sam Oksanu da mi pošalje program susreta u Ozernu. Oksana mi je odgovorila: „Pitaj oca Tomaša, on je zadužen za to.“ Nazvao sam oca Tomaša: „Zdravo, oče! Kako ste? Postoji li ikakav program susreta?“, itd. On je mirno odgovarao. Kad sam u subotu bio u sakristiji, prilazi mi nepoznati biskup: „Jeste li vi Dimir?“, pitao je, a nakon mog potvrđnog odgovora rekao je: „Već smo razgovarali telefonom.“ Zanijemio sam. Sutradan sam otišao kod biskupa Tomaša i rekao: „Oče biskupe, želim vam se ispričati što sam vam se obraćao na 'ti' telefonom. Nisam znao da ste biskup!“ Samo je mahnuo rukom, dajući mi do znanja da to nije važno. Sve u svemu, u Ozjornoju su bila 4 biskupa. Njihova prisutnost, kao službenika Crkve dala je poseban značaj ovom susretu.

U Ozjornoju sam bio jako dirnut dobrom voljom i otvorenošću ljudi, posebice oca Woytseha. Ja sam bio smješten u samostanu sestara karmeličanki. Susret s njima (kao što bi i trebao biti, kroz rešetke) bio je ispunjen radošću i srdačnom otvorenosti. Svidjela mi se duhovna atmosfera koja je tamo vladala.

Svidjela mi se i mjesna zajednica vjernika, njihova jednostavnost, njihove pjesme koje su uglavnom bile pjesme slavljenja. Jako sam sretan i zbog susreta s ocem Marinkom. Obično kada komuniciram s poznatim, važnim ljudima jako sam sramežljiv i ne osjećam se kao svoj na svome. Ali s fra Marinkom je bilo drugačije. Shvatio sam da ovaj susret nije djelo mojih ruku, nego dar. Naša nebeska Majka nas povezuje, a ne moja želja da žurim naprijed. S ovim svećenikom osjetio sam veliku duhovnu povezanost i radost zbog njegove otvorenosti. On zna kako prenijeti vrlo duboke misli bez da preoptereti slušatelja. Vjerujem da se Djevica Marija zaista ukazuje u Međugorju, a susret s ocem Marinkom

još me je više osnažio.

Ako je Međugorje vezano za tako čudesne ljude kao što su fra Slavko, otac Marinko i s. Tereza, onda to sve mora biti istina. Marija rađa takve duše. I mi ih želimo oponašati.

Svetlana Khatueva

Zovem se Svetlana Khatueva. Od 2014. svake godine dolazim u Međugorje na Mladifest. No u posljednje vrijeme mi je postalo teško biti odvojena od svojeg omiljenog mjesto

svih 12 mjeseci, te sam počela dolaziti dva puta godišnje – početkom proljeća i u kolovozu, na Festival mlađih. U ožujku 2019. po povratku kući iz Međugorja dobila sam poziv na još jedan međugorski susret, koji se je trebao održati u Kazahstanu početkom srpnja. Manje od mjesec dana prije Mladifesta trebalo je prvo letjeti 3 sata, a zatim se voziti 400 km, a zatim pješačiti još 30 km do sela Ozerno. Ovu ideju me nije jako privlačila – vrlo malo sam znala o Kazahstanu, a za Ozerno uopće ništa čula. Zahvalila sam se na pozivu, ali sam odlučila da ne ću ići – jer imam toliko posla, toliko posla!

T

je dan kasnije, sestre iz za-

jednice „Svetlo Marijino“ predložile su mi da se molim i postim za ovaj susret. Odlučila sam da mi ovaj oblik sudjelovanja odgovara puno više od pravog putovanja, te sam odredila sebi datume posta, i život se nastavio kao i obično. Moj prvi dan posta i molitve bio je sredinom travnja. Sve je išlo dobro – jela sam kruh i ništa nije ometalo moju molitvu. No nakon nekog vremena iznenada sam unutar sebe čvrsto odlučila da ću ići u Kazahstan i prisustvovati ovom susretu! Bila sam iznenadena tako dramatičnoj promjeni planova, ali se nisam borila s tom odlukom, te sam jednostavno otišla na internet i kupila avionsku kartu.

R

azmišljući, shvatila sam da me na predstojećem putovanju posebno privlači pješački dio puta. Zamišljala sam kako ću ići po zelenom travnatom tepihu do samog horizonta, dok je ispred mene put, a iznad mene nepregledno nebo. U najtopljoj verziji, ovih nekoliko desetaka kilometara trebalo je proći pod užarenim suncem u stepi, na temperaturi od 40 stupnjeva. Mašta je obojila zagušljivu vrućinu, na kojoj umorni i gladni putnici jedva pomicu krvave

noge i posljednjim snagama skrivaju lica od vjetra koji ih zasipa pijeskom. Zar nisu apostoli ovako išli za Kristom? Odjednom sam stvarno željela napustiti udobnu Moskvu i ostati sama s Gospodinom barem dan ili dva, prevladavajući put u najvećoj jednostavnosti i odsutnosti buke.

U mjestu Kelerovka započelo je naše hodočašće pješice. U to mjesto smo stigli uvečer i proveli smo noć u pravoj seoskoj kući s vrlo gostoljubivim domaćinima, te smo krenuli u 7.30 sati sljedećeg dana, nakon molitve u seoskoj crkvi. Vrućina i užareno sunce ostali su samo u mojoj mašti – hodali smo gotovo cijelim putem pod vrlo ugodnim oblacima, koji su nas odmah nakon ručka preplavili kišom. Bilo nas je više od 100 – i djece i staraca, svećenika i redovnica. Prešli smo 31 kilometar za 10 sati – s krunicom i pjesmama, zaustavivši se 3 puta kako bismo pojeli i odmorili se.

U Ozernu su nas već čekali – ušli smo u selo uz zvuk zvona karmelskog samostana, a na stepenicama crkve dočekao nas je gvardijan sa srdačnim riječima. Zatim smo bili na dvije mise, navečer i ujutro, te na klanjanju u kapelici pred nevjerojatnom ljepotom oltara „Kazahstanska zvijezda“, koje je trajalo cijelu noć. Tako smo slavili pobedu Marije, Kraljice Mira.

Sama povijest sela Ozerenog je tako dirnula. Krajem tridesetih godina prošlog stoljeća ovdje su bili deportirani Poljaci iz Ukrajine. Morali su preživljavati u najtežim uvjetima – nisu imali ni skloništa ni hrane. Po njihovim molitvama Majci Božjoj u proljeće 1941., kao posljedica snažne poplave u selu, nastalo je jezero puno ribe. Bilo je toliko ribe da je bilo dovoljno i za hranu i za prodaju. Jezero i riba spasili su ljudi od gladi. Ovo čudesno jezero podsjetilo me na evanđeosko čudo umnožavanja kruha! Dok sam u sumraku stajala i u čudenu gledala u to beskrajno jezero koje mi je zaplijskivalo noge, vidjela sam utjelovljenu molitvu tih ljudi, čiji plod je bio živ toliko desetljeća! Nevjerojatan osjećaj.

Ponekad čujem oko sebe: „Zašto moliti, idemo nešto bolje učiniti!“ Ono što sam vidjela u Ozernu bio je jasan primjer za mene da je molitva najmoćnija stvar.

Vratila sam se u Moskvu neobično radosna i sretna. Tijekom nekoliko dana provedenih u Kazahstanu upoznala sam nevjerojatne ljudе koji zrače svjetlosti i ljubavlju. Njihova ljubav sada živi u mom srcu, puna zahvalnosti Bogu, koji me je, kao odgovor na moju želju da budem s Njim, još jednom velikodušno darovao – na način koji samo On može učiniti.

Prevela: Marija Prskalo

Razgovor s nadbiskupom Rinom Fisichellom, predsjednikom Papinskog vijeća za novu evangelizaciju

RAZLOZI ZBOG KOJIH JE MEĐUGORJE POSEBNO!

Prije svega zahvaljujem nadbiskupu Fisichelli, predsjedniku Papinskog vijeća za promicanje Nove evangelizacije, na njegovoj spremnosti za ovaj razgovor. Oduševljeno sam slušala njegovu katehezu, a potom i njegovu propovijed, za vrijeme Festivala mladih 2019. I pokušala sam njega-va dragocjena učenja zapisati najprije u svom srcu, a zatim u svojoj bilježnici. Dok se spremao napustiti Međugorje, ukazala mi se prilika upoznati ga i postaviti mu nekoliko pitanja. Bili su to prekrasni trenutci koje sa zadovoljstvom dijelim s vama.

Foto: Arhiv ICMM

SIMONA AMABENE

Nadbiskupe Fisichella, željela bih Vas pitati kako ste primili poziv nadbiskupa Hosera da sudjelujete na ovom 30. Festivalu mladih i je li ovo vaš prvi posjet Međugorju?

Da, ovo je za mene prvi put kako sam ovdje, iz očitih razloga, kao odgovornog za ogrank Nove evangelizacije. Sveta Stolica prati Međugorje s velikim zanimanjem. I tako, otako je papa Franjo prije nekoliko mjeseci dopustio službena hodočašća u Međugorje, poziv papinskog izaslanika primio sam s posebnim zadovoljstvom.

Kao što je poznato, ogrank Nove evangelizacije ima pastoralnu odgovornost za svetišta u svijetu. Iako Međugorje još nije priznato kao svetište, ono je ipak odredište milijuna hodočasnika svake godine. A budući da je na nama i odgovornost za hodočašća, poziv za sudjelovanje sam primio i s velikom zahvalnošću, jer mi je on omogućio doći ovdje. No, prije svega, moj dolazak ovdje je daljnji korak u procjenjivanju i razmatranju prisutnosti milijuna hodočasnika, a posebno u ovoj situaciji, toliko mnogo mladih.

Imali ste priliku promatrati što se događa u Međugorju, je li Vas nešto posebno dotaklo?

Ono što pogodi hodočasnika poput mene koji je po prvi put u Međugorje jest atmosfera molitve, i to je ono što Međugorje razlikuje od drugih mesta gdje očekivano nalazite molitvu koja se odvija na mjestima ukazanja, u crkvama, ispred ikona Djevice ili svetaca. Ovdje se, međutim, klima molitve proteže i dalje. Upečatljivo je kako hodočasnici svugdje hodaju s krunicom u ruci i mole se: hodajući cestom, dok se penju na brda, posvuda. Vjerujem da je ovo zaista jedan pozitivan pokazatelj, koji će se uzeti u obzir pri ocjenjivanju posebnosti Međugorja.

Također me vrlo impresionirala prisutnost tolikog broja mladih. Istina je da je ovo 30. jubilarni

Festival mladih, ali mene se činilo kao da u malom opet proživljavam Svjetski dan mladih. Mislim da je ovo vrlo važan događaj koji definira Međugorje i u koji je uključeno dosta ljudi. Ne samo u prihvaćanju mnogo-brojnih mladih hodočasnika, nego i u formacijskoj koja im se pruža. Molitveni sadržaj je obogaćen katehezom i dijalogom s tim mladim ljudima iz cijelog svijeta, i to je ta formacija koja je danas važna, posebno za Novu evangelizaciju.

Mislite li da Međugorje svojim duhovnim programom kojem je u središtu euharistija, zatim s krunicom, postom, Riječju, ispunjedi... može biti vodeći primjer Nove evangelizacije koji se može i drugdje predložiti?

Nova evangelizacija živi od onoga što je naravni život Crkve, ali življen na nadnaravni način jer vremena to zahtijevaju. Ono što je svakodnevni život Crkve jest izvor, temelj i svrha evangelizacije. U ovoj novoj fazi evangelizacije pozvani smo ponovno otkriti smisao svog svakodnevnog života.

Svakako prvo mjesto pripada molitvi – ponovnom otkrivanju molitve – koja postaje i svoj vrhunac nalazi u euharistijskoj molitvi, a samim tim i u klanjanju Presvetom. Moram naglasiti da je ono što se dogodilo posljednje večeri Festivala zaista značajno! Nakon dva sata tako intenzivnog euharistijskog slavlja bili smo svjedoci velike tištine koju su naši mladi i naši svećenici, bilo ih je oko 800 svećenika, zadržali tijekom produženog razdoblja euharistijskog klanjanja.

Međugorje: „Nova evangelizacija se provodi na koljenima“

Ti su elementi temelj kroz koji se ostvaruje Nova evangelizacija. U tom smislu volim se osvrnuti na papu Franju i jednu rečenicu koju je izrekao odmah na početku svoga pontifikata: „Nova evangelizacija se provodi na koljenima“. Stoga je ponovno otkrivanje ove klanjavice dimenzije, ove dimenzije molitve, za nas zasigurno neizbrisiva točka: točka polazišta i točka temeljnog cilja!

Također ne smijemo zaboraviti da se kršćanski život izražava, tj. postaje vidljiv i u drugim trenutcima koji su podjednako valjani i koji potiču iz života molitve. Mislim prije svega na svjedočanstvo djelatne ljubavi (dobročinstva). Nikada ne možemo zaboraviti da su svetišta mesta prihvata, u kojima se susreću različiti oblici siromaštva u svijetu, ne samo sociološka siromaštva, ona koja inače lako prepoznajemo.

Postoje i druga egzistencijalna siromaštva, prema kojima je svjedočenje djelatne ljubavi od temeljnog značenja jer ono karakterizira način kršćanskog stila života. Tada je potrebno komunicirati Vjeru, kako bi i drugi postali dionici našeg iskustva Vjere. Obično kažem da kao što smo sposobni napraviti geste dobrodošlice za one koji stignu u naša svetišta, tako bismo trebali biti jednak sposobni napraviti geste, pa čak i liturgiju, s kojima ćemo pozdraviti hodočasnika kad se vrati kući.

Tijekom svoje kateheze na Festivalu mladih govorili ste o smislu života koji leži u dopuštanju da budemo voljeni. Onima koji žele iskusiti Božju ljubav, što preporučujete?

Vjerujem da ono što sam rekao u katehezi ovisi o nekim određenim čimbenicima. Prvi je način da ljudi shvate da istinska ljubav u prvom redu ne ovisi o nama. Ali istinska ljubav ovisi o iskustvu primanja ljubavi. Nitko uistinu ne može voljeti, ako prije nije bio voljen.

Nažalost živimo u kulturnom kontekstu u kojem smo sebe postavili na prvo mjesto, ono što jesmo, što želimo. Mnogo puta ne uspijevamo uočiti izvorno podrijetlo iskustva, to jest nemamo sposobnost opaziti da smo voljeni. S ove točke gledišta mi se čini temeljnim postaviti se pred Boga sa željom da ga ne sprječavamo da nas ljubi.

Vjerujem da većinu vremena naš otpor postoji. Želimo samoodrediti vlastiti život polazeći od nas samih, od onoga što mislimo, od onoga što planiramo. I u svemu tome Bog igra marginalnu ulogu. Zbog toga ljubav nije duboko shvaćena. I zato sve češće susrećemo neuspjehe ljubavi.

Prava, autentična ljubav, o kojoj nas uči evanđelist Ivan u svojoj Prvoj poslanici, sastoji se upravo u ovome: nismo mi ljubili Boga, već je Bog prvi ljubio nas. Dakle, kada se postavimo pred ovakav tekst – koji je Riječ Božja, koji je objavljeni tekst – trebamo stvarno otkriti onu duboku vrijednost koju posjeduje.

Međugorje: Bog je ljubav!

U ovome se sastoji ljubav, da nas je Bog prvi ljubio. Onda smo pozvani otkriti u svom životu to duboko iskustvo zbog kojeg nam je Bog došao u susret. Bog nas je stvorio, dao nam je život, Bog nas nastavlja i dalje pratiti. To se događa putem onih izraza koji ukazuju na Božju želju da nas učini sudionicima u njegovom božanskom životu, životu ljubavi.

Nemojmo to zaboraviti. Bog je ljubav! Život mu je prožet ljubavlju, on je samo i isključivo ljubav. Ta ljubav je davanje samoga sebe, svega! Bog ne zadržava ništa za sebe, Bog daje sve, i time što daje sve, daje nam do znanja da je dao sebe za mene, za svakog od nas. To je razlog zašto kažemo da voljeti znači davati samoga sebe, i nikada ne bismo mogli izgovoriti takav izraz, da ga Bog nije proživio i izrekao prvi.

Prevela: Paula Tomić

Gospina škola evangelizacije

PAULA TOMIĆ

Foto: Arhiv ICMM

BIO JEDNOM JEDAN DJEČAK KOJI SE BAŠ NIJE NAJBOLJE SNALAZIO U DRUŠTVU SVOJIH VRŠNJAKA.

Nekako se nije baš uklapao. Djecaku je to bilo teško, pa je odlučio naučiti živjeti sam. Otišao je na selo kod svog djeda i zatvorio se u sebe. Nije želio komunicirati ni sa kim. Djedu je bilo žao što mu se unuk tako osamljuje, pa ga je zato jednom pozvao da mu pokaže stare fotografije iz svog života. I gledajući te fotografije, objašnjavao je i prisjećao se svega onoga gdje je bio, što je doživio i koga je susreo. Na kraju, djed je objasnio unuku kako sve ono što smo proživjeli i svi oni ljudi koje smo susreli, ostavljaju u nama uspomene i sjećanja. I te uspomene i ta sjećanja su ono jedino istinski naše, one su naše najveće bogastvo. Tako je dječak shvatio da je pogriješio što se htio udaljiti od svih, jer bi time

zapravo sam sebi uskratio životne doživljaje koji ostaju kao sjećanja i uspomene i čine nas onime što zapravo jesmo.

KRADLJIVCI USPOMENA

Dok sam slušala ovaj kratki sažetak jednog filma, razmišljala sam o tome kako mi živimo život. Većinom, zahvaljujući tehnologiji, postajemo ne akteri i glavni glumci, nego pasivni promatrači lažnog života koji dolazi iz raznih TV i mobilnih ekranata. A pogotovo naša djeca, koja više ne ispuštaju mobitele iz ruku. Žive neke virtualne igre i virtualna prijateljstva, dok albumi sa slikama iz stvarnih putovanja i susreta, ostaju prazni. I slike su danas nažalost digitalne. Sa svakom promjenom mobilnog uređaja, nestanu i slike. A tako i uspomene izbjegde brže.

Čovjek najduže pamti emocije. Danas postoji i cijela grana psihologije posvećena emocionalnom pamćenju. Posebno su važne one negativne emocije koje pohrani-

mo i najčešće potisnemo, a one na kraju određuju puno naših reakcija i ponašanje. Nismo niti svjesni koliko nas te proživljene emocije uvjetuju. Volimo ili ne volimo stvari ili mesta onako kako nam zapamćene emocije diktiraju. Zato ja volim MORE. Jer me za more vezuje toliko lijepih emocija iz djetinjstva. Nemam neka određena racionalna sjećanja, možda njih par, ali mi je na spomen mora odmah toplo oko srca. Pogled na more me odmah raznježi i otvori. To je zato jer smo kao obitelj svake godine po dva tjedna išli na ljetovanje. I to su bili dani zajedništva, druženja, komunikacije, šetnje, društvenih igara, roštiljanja, izleta, novih poznanstava. Uglavnom imali smo mamu i tatu s nama 24 sata puta 14 dana. Za mene je stoga riječ more skoro jednaka kao riječ obitelj. I zato mi bude žao što većina današnjih obitelji nema vremena otiti s djecom barem desetak dana negdje, na more ili u planinu. Samo se odvojiti i biti sa svojom djecom. Usadivati im tople emocije i obogaćivati njihova sjećanja. A vrije-

me će tako brzo proći i albumi života ostat će neispunjeni.

GOSPINA ŠKOLA NOVE EVANGELIZACIJE

Nakon dolaska brojnih kardinala i nadbiskupa u Međugorje ovih ljetnih dana, mediji pišu o otvaranju Međugorja, njegovo novoj fazi. Mons. Henrik Hoser nagovještava kako osjeća da Međugorje može ponuditi Crkvi model nove evangelizacije. Bile su za mene to samo neke velike, bombastične riječi. Što zapravo znaće? Evangelizacija je: „naviještanje riječi i djelom poruke Isusa Krista nekršćanima, koja se naziva evandelje ili radosna vijest, kao i stalno ponavljanje Kristove poruke spasenja u propovijedima, svjedočenjima, katehezi i liturgiji onima koji su već kršćani. Glavna je kršćanska misija i poslanje svih kršćana“ – kaže enciklopedija. I čini se kako Gospa u zadnjoj poruci upravo potvrđuje ove nadbiskupove proročke riječi – naine cijela joj je poruka svojevrsni poziv na evangelizaciju: „Molite, radite i svjedočite s ljubavlju za Kraljevstvo nebesko da bi vam bilo dobro ovdje na zemlji.“ A sad se prisjetimo onoga što Gospa već godinama govori, ona kaže kako ovo naviještanje nema snage i nije autentično ukoliko ono

nije svjedočanstvo vlastitog života. A što to znači? I opet Gospa pojašnjava u poruci: „Svjedočite s krunicom u ruci da ste moji i odlučite se za svetost!“ Što bi bila ta svetost, odnosno „nova evangelizacija“? E tu nam je sad Gospa model, biti Njezini znači: dok je svijet bučan, Ona je tiha, dok je svijet agresivan, Ona je mirna, dok svijet priča, Ona šuti, dok svijet hoće velike stvari, Ona živi male, svakodnevne, dok svijet traži slavu, Ona izabire poniznost, dok svijet želi moć, Ona izabire služenje, dok svijet mrzi, Ona ljubi, dok je svijet nevjeran, Ona je vjerna, dok svijet ide sebično naprijed, Ona je poslušna i misli na druge, dok svijet uzdiže sebe, Ona uvijek pokazuje na Isusa... U tome je dakle model nove evangelizacije – truditi se zapravo biti u svemu poput Gospe. To je danas najveća novina i najveća revolucija i najveći izazov svakome od nas. U sebi pobijediti svijet.

Doći u Međugorje nije dakle samo obaviti tamo neko hodočašće, jer eto svi su tu bili pa da malo dođem i ja. Doći u Međugorje znači uključiti se u Gospinu školu nove evangelizacije. Onu školu u kojoj je glavni predmet biti s Gospom i Isusom. Naučiti biti Njezin.

evangelizacije. Onu školu u kojoj je glavni predmet biti s Gospom i Isusom. Naučiti biti Njezini. Kao što je meni ljetovanje s obitelji ugradilo tople emocije i lijepa sjećanja za cijeli život, tako i ovo bivstvovanje s Gospom i Isusom treba u nama usaditi Njihov Duh i bitak, tople emocije i lijepu uspomenu koje će nam pomoći živjeti evandelje i tako ga onda najbolje i svjedočiti.

RODITELJI OPREZ!

Posebno je važno dovoditi djecu u Gospinu školu, puštati ih da dišu Gospin duh na misama, molitvama, brdima, klanjanjima... Nemojte im dopustiti da dok se oko njih odvija stvarna pobožnost i stvaran život, oni igraju svoje virtualne igrice na mobitelima. S razlogom da bi bili mirni. Djeca trebaju biti mirna jer su ih roditelji tako naučili, jer su im tako naredili. A ne zato što su misaono izgubljeni u zaslonima mobitela. Roditelji su autoritet i primjer i zakon. Roditelji, oprez: ugasite te kradljive uspomenu i sami sa svojim djecom, uz pomoć Gospe i Duha Svetoga, stvarajte uspomene svoje djece. Obogaćujte ih za vječnost! Ta prvi evangelizacijski zadatak svakoga od nas kao roditelja jest biti evangelizator svoje djece jer „...Nebo će biti zahvalno za vaše napore i žrtve!“

Svjedočanstvo Josefa Beackersa iz Belgije

NEUMORNI SVJEDOK MEĐUGORJA

ZOVEM SE JOSEF BEACKERS, IMAM 80 GODINA I ŽIVIM U BELGIJI. Dolazim u Međugorje već više od 35 godina. Ovo mi je zadnje hodočašće jer odnedavno ne mogu ostavljati kod kuće svoju suprugu koja postaje sve više dementna. Sve je u Božjem planu i On zna zašto je to tako. Uz Božju pomoć donio sam odluku da je više ne ostavljam! Jer i kad živim u Belgiji, srce mi je u Međugorju. Za mene ne postoji ta udaljenost. Imam svog anđela čuvara i uvijek ga šaljem ovdje. Svaku večer u trenutku ukazanja ja sam i kod kuće na koljenima, u duhu spojen s Gospom. Za mene je Međugorje moj drugi dom i smatram ga posebnim jer je ono zadnje mjesto u svijetu u koje Gospa dolazi. I sada kada je papa Franjo dozvolio i službeno organiziranje hodočašća ovdje, nadam se kako će sve više ljudi čuti Gospinu poruku. Možda je puno ljudi i čulo za Međugorje i poruke, ali mora se doći ovdje, biti ovdje da bi te zahvatio Duh Sveti – poseban Gospin duh ovoga mjesta – kako bi mogao početi te Njezine poruke i živjeti. To je teško riječima objasniti, jednostavno se ovdje mora doći kako bi ti Gospina prisutnost otvorila srce za živjeti Njezine poruke.

U godinama početaka ukazanja imao sam srčanih problema i bio sam dva puta operiran, ugradeno mi je 5 bypassova, zadnjih godina borio sam se i s rakom prostate. Sad kad sam na kraju svojih dana, važno mi je da poznajem svoj put i to mi je najvažnije. Nisam uvijek bio u vjeri, živio sam čak jedan problematičan život, ali me Bog dozvao k sebi. Bilo je to u jednoj noći, jednostavno sam progledao, video duhovnu borbu, Sotonu i sve što on čini da bi ukrao moju i duše drugih ljudi.

Tako da kad sam čuo za ukazanja, od 1983. godine, već sam bio ovdje. Prvi put s mojoj majkom, a zatim jedanput godišnje s hodočasnicima.

Kasnije se to povećavalo, dvaput, triput, četiri puta godišnje... U svim ovim godinama mislim da sam doveo ovdje oko 5 000 hodočasnika.

I ja se trudim ići na misu svaki dan, moliti krunicu. Moj život je kad nisam u Međugorju, jednostavno molitva. Trudim se biti dobar prema ljudima, uvijek razgovarati s njima o Međugorju. Jer vidim kako na kraju svi trebaju ljubav i toplu riječ. Belgija je postala tako hladna zemlja. Sve je racionalizirano. Zato su tu dozvoljena eutanazija, abortusi... ne želimo bolesne i stare

ljude i djecu. U Belgiji, Bruxellesu je centar Europe. I oni tu „hladnoću smrti“ svojim zakonima žele širiti po svijetu.

Ja sam međutim vidio puno plodova Međugorja. Recimo na zadnjem hodočašću za Uskrs bilo je ljudi koji su po prvi put došli, nakon dugo vremena su se isповjedili, i sad opet žele doći. Kad me moji bivši hodočasnici susretu na ulici, uvijek me pitaju: Kako je u Međugorju, što ima tamo? Jednostavno, Međugorje ne možeš zaboraviti, vuče te da mu se stalno vraćaš. Ali vidim kako puno ljudi još nije čulo za Međugorje i kako nisu shvatili njegovu važnost ne samo za cijelu Crkvu nego i za cijeli svijet. Jer Gospina poruka je za sve ljudе, i za vjernike i nevjernike. Susreo sam ljudi koji su mi rekli da im to ne treba, ali su kasnije shvatili kako je ipak važno. Recimo, jednom sam imao jednu ženu koju sam nagovarao da se isповijedi. Ali ona je rekla da nema potrebe jer u Belgiji sudjeluje na onim zajedničkim isповijedima gdje svećenik samo svima koji su se u tišini pokajali, izmoli odrješenje. Kad zadnji dan hodočašća, vidim ja tu ženu kako dolazi sva uplakana i sretna. Ipak je odlučila otići na pravu isповijed ovdje i tu joj se srce otvorilo! I nakon nekoliko mjeseci ta je žena umrla. Imala je 50-tak godina. I ja to vidim kao jedno veliko Gospino čudo izmirenja s Bogom u njezinu životu.

Međugorje je tako važno za cijeli svijet i zato je bitno da ljudi počnu činiti ono što im Gospa govori. Da počnu moliti krunicu, postiti... Onda kad počneš živjeti ono što Ona traži, onda više nema udaljenosti između mesta gdje stanuješ i Međugorja. Gospa se nekako rodi u tvom srcu, tu počne živjeti. I to mijenja tebe, a onda polako i druge ljudе oko tebe. Za mene je to ona jedina Nova evangelizacija koju trebamo živjeti i svjedočiti!

Šahisti iz Ruščice u Međugorju

16. hodočašće u Međugorje i Humac „Šahovskog kluba „Posavac“ iz Ruščice i Udruga preistekle iz Domovinskog rata u kolovozu su šesnaesti put hodočastili u Međugorje i Humac. Tom prilikom su sudjelovali na pojedinačnom šahovskom turniru „Međugorje 2019.“

Šahisti su s članovima svojih obitelji redovito sudjelovali u večernjim molitvenim programu te molili krunicu na Brdu ukazanja i križnom putu na Križevcu. Hodočašće u Međugorje šahisti iz Ruščice iskoristili su za posjet Franjevačkom samostanu i muzeju sv. Ante Padovanskog na Humcu.

Djeca bez roditelja iz Rumunjske na tradicionalnom hodočašću u Međugorju

U Međugorju je i ove godine održan tradicionalni projekt „Give hope – Međugorje 2019.“, koji je osnovao Luchian Omania, zajedno sa svojim priateljima iz Rumunjske i Međugorja. Oni već petu godinu zaredom osiguravaju novac za put djeci bez roditelja, kako bi mogli doći u ovo mjesto molitve i mira. „Hotel Leone“, „Hotel SPA“, „Hotel Marconi“, „Hotel Quercus“, „Hotel Grace“ i „Pansioni MIR“ su ove godine ponudili besplatnu hranu za sudionike hodočašća, 40 djece i njihove

pratitelje, a za smještaj se pobrinuo „Pansion DIND“. Organizatori od srca zahvaljuju svim hotelima i priateljima, kao i međugorskom župniku fra Marinku Šakoti, koji im je potpora od samih početaka. S obzirom da je riječ o djeci koja, većinom, nemaju niti jednoga roditelja, ovo je velika podrška djeci da unatoč teškom djetinjstvu mogu doći k Majci u Međugorje, uzdati se u njezin zagovor i prikazati joj svoje brige i poteškoće.

Statistike za kolovoz 2019.

Broj podijeljenih sv. pričestih:
375 000
Broj svećenika concelebranata:
9 109 (293 dnevno)

Križevac je naša Golgota i Tabor.
Na nj se dolazi opterećen, s pitanjima i nejasnoćama o vlastitom križu,
a s njega se silazi kao s Tabora – preobraženi.
Križevac preobražava naša srca.
A preobraženo srce drukčije gleda na križ, drukčije se odnosi prema
njemu, drukčije ga nosi i drukčije pomaže drugima nositi ga...

Blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije

Tisuće hodočasnika Veliku Gospu, blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije, proveli su u Međugorju. Mnogi su došli i pješice, a od samoga jutra mnoštvo hodočasnika molilo je na Brdu ukazanja, Križevcu, oko crkve sv. Jakova, kao i na mnogim drugim molitvenim mjestima u međugorskoj župi. Središnje večernje svečano misno slavlje na blagdan Velike Gospe u Međugorju predvodio je nadbiskup Avignona mons. Jean-Pierre Cattenoz, u koncelebraciji s 98 svećenika i biskupa.

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

RAD KAO BLAGOSLOV

MIRTA MILETIĆ

Rujan je. Mjesec u kojem se „kotač“ pastoralne i školske godine ponovo pokreće. Odmor nam je poslužio kao odmak od dnevnih dužnosti, ali ne i kao ljenčarenje. Pomogao nam je doći k sebi, „uloviti sebe“ i susresti se sa sobom. Obnoviti snage, napuniti „baterije“.

Sviđaju mi se riječi našeg Pape koje je izrekao na općoj audijenciji

prije par godina. Kaže Papa: *Odmor dakle nije ljenčarenje u nekom naslonjanju, ili opijanje nekom glupom zabavom... ne, odmor je u prvom redu ugodan i zahvalni osrvrt na dobro učinjen posao, odmor je dakle slavljenje posla. Odmor je vrijeme za gledanje djece i unuka koji rastu; lijepo je o tomu razmišljati! To je vrijeme za gledanje svoje kuće, prijatelja koje ugošćujemo, zajednice koja nas*

Rad je zapravo prvo zvanje čovjeka i Božji blagoslov. Rad nas obogaćuje i daje smisao našem postojanju. Radom sudjelujemo u Božjem stvaranju. Postajemo Njegovi suradnici. Sveti Ivan Pavao II kaže kako je *samo čovjek sposoban za rad i samo čovjek radi istovremeno ispunjavajući svoje postovanje na zemlji. Stoga, rad nosi posebno obilježje čovjeka i čovječanstva, obilježje*

poslovi. Nema beznačajnog posla. Svaki posao dobiva vrijednost po Ljubavi kojom se ostvaruje. U jednostavnosti običnog posla, u jednoličnim pojedinostima svakog dana potrebno je otkriti tajnu koja je skrivena mnogima. To je veličina i novost Ljubavi.

Rad nas posvećuje jer ga prinosimo Bogu. Darujemo ga Njemu! No, ne može nas posvetiti nemarno obavljen posao. Površno odraden zadatok. Bog od nas traži odgovornost i upornost. Herojstvo rada sastoji se u tome da svaki zadatok dovedemo do svršetka. Rad nas posvećuje kada isti, ponekad i monotoni, posao radimo kao prvi put. Kada ga radimo s ljubavlju i žarom. Važno je posao ne samo odradivati.

Naša su starija djeca po prvi put ovog ljeta radila u jednom skladištu, da zarade malo ozbiljniji deparac za neke svoje potrebe. Iako im je posao bio poprilično monoton i naporan, stekli su bogato iskustvo rada. Na kraju odradenog posla osjećali

Rad nas posvećuje jer ga prinosimo Bogu. Darujemo ga Njemu! No, ne može nas posvetiti nemarno obavljen posao. Površno odraden zadatok. Bog od nas traži odgovornost i upornost. Herojstvo rada sastoji se u tome da svaki zadatok dovedemo do svršetka. Rad nas posvećuje kada isti, ponekad i monotoni, posao radimo kao prvi put. Kada ga radimo s ljubavlju i žarom. Važno je posao ne samo odradivati.

su zadovoljstvo i ispunjenost. Rekli su nam kako sada drugačije gledaju na zarađeni novac i kako treba „puno raditi da bi se nešto zaradilo“. Sada svjedoče kako imaju potpuno drugačiji odnos prema novcu. Sada znaju usporediti vrijednost nekog predmeta koji žele kupiti i potrebnog rada da bi se zaradio novac za njegovu kupnju. Također, razumiju i važnost i vrijednost školovanja, ulaganja u obrazovanje koje je povezano s puno većim izborima i bolje plaćenim poslovima na tržištu rada. Doista mislim da našoj djeci, i prije nego što odrastu, treba dati to iskustvo rada. Rad ih izgrađuje i čini zrelima. Rad dokida dokolicu i hedonizam, nezahvalnost i objest.

Postoji jedna lijepa enciklika koju je 15. svibnja 1891. godine napisao papa Lav XIII. Njeno ime je „*Rerum novarum*“ ili „O novim stvarima“. Papa u njoj progovara o odnosu prema radu i radnicima, te potiče kršćane da budu moralna vertikala društva u kojem žive, sol zemlje i svjetlost svijeta. Potičem vas da ju pročitate. Enciklike su veliko bogatstvo Crkve, poticaji i poruke koje nam pišu naši pape. Smjernice za naš kršćanski život.

Neka vam rujan bude prožet promišljanjem o blagoslovu rada. Zahvalite Gospodinu na prilici da možete raditi i stvarati. Zahvalite mu na svakom dovršenom poslu i savjesno obavljenom zadatku. Neka naš odmor zaista bude u prvom redu ugodan i zahvalan osrvrt na dobro učinjen posao. Prepoznajmo vrijednost i važnost tog vremena nakon posla, koje pripada našim obiteljima. Jer odmor je, kako to lijepo ističe Papa, *vrijeme za gledanje djece i unuka koji rastu; vrijeme za gledanje svoje kuće, prijatelja koje ugošćujemo, zajednice koja nas okružuje, dobro je o tomu razmišljati. Bog je tako činio kad je stvarao svijet, a ne prestaje to činiti jer uvijek stvara, također i u ovom trenutku*. Tako neka bude.

Leonardo Boff
Majčinsko lice Božje

Leonardo Boff
MAJČINSKO LICE BOŽJE

„U Mariji je ženskost dobila povijesnu vidljivost, naša eshatološka anticipacija i postala simbol onoga, što će se dogoditi sa svime što je žensko, a što se na razne načine ostvaruje u svim ljudima.“

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Foto: Arhiv ICMM

Ispred nas su novi izazovi, nova školska godina, nov odnos s Gospodinom. Vraćamo se u ritam naše svakodnevnice i našeg rada. Stvara li ti tjeskobu i pritisak pomisao na rad, posao, brigu oko djece? Je li rad nužno zlo? Kazna kojom nas je Bog kaznio izgnavši iz Edena prvog čovjeka?

okružuje, dobro je o tomu razmišljati. Bog je tako činio kad je stvarao svijet, a ne prestaje to činiti jer uvijek stvara, također i u ovom trenutku.

Ispred nas su novi izazovi, nova školska godina, nov odnos s Gospodinom. Vraćamo se u ritam naše svakodnevnice i našeg rada. Stvara li ti tjeskobu i pritisak pomisao na rad, posao, brigu oko djece? Je li rad nužno zlo? Kazna kojom nas je Bog kaznio izgnavši iz Edena prvog čovjeka?

osobe koja djeluje unutar zajednice ljudi. To obilježje određuje svoje unutarnje karakteristike, na neki način ono tvori svoju vlastitu narav.

Naš Gospodin Isus je trideset i tri godine proveo u skrovitosti, radeći. Sveta se obitelj ni po čemu nije razlikovala od ostalih obitelji. Sveti Josip je bio posvećen radu s drvetom, a naša Gospa kućanskim poslovima. Oni su nam pokazali smisao i važnost rada. Svetost rada. Ne postoje velika i mala zanimanja, veliki i mali

TREBAMO PRISUTNE OČEVE

Ovo ljetno sam razmišljao o daru očinstva. Danas, kad je naše najstarije dijete na pragu punoljetnosti, lijepo se prisjetiti naših početaka. Koliko radosti i trenutaka za koje mogu iz dubine srca reći kako su neprocjenjivi i neponovljivi. I zaista, unazad govoto dva destljeća našeg braka vidim jasno kako su u mome životu bile na najljepši mogući način ispunjene Božje riječi: „Nije dobro da čovjek bude sam: načiniti će mu pomoći kao što je on.“

KREŠIMIR
MILETIĆ

NIJE DOBRO DA MUŠKARAC BUDE SAM. Što je sve ta samoća o kojoj govori ova riječ? Jesam li i ja često 'sam', iako sam u braku, okružen djecom? Pokušao sam pogledati ovu stvarnost iz jednog drugog kuta. Sam Gospodin vidi da nije dobro da ostanem zatvoren i zaokupljen stvarnostima isključivo 'muškog' svijeta: poslovima, planovima, željama, različitim borbama i natjecanjima. Da doživim puninu mog bića potrebna je bila moja supruga. Ona, drugačija od mene, pomoći će mi da se otvorim za stvarnost koju ne mogu doživjeti bez nje – očinstvo. Za stvarnost koja će potresti moj život do temelja i biti izvor neizmjerne radosti. Da, nije dobro da čovjek bude sam. I zato sam zahvalan svojoj supruzi što me tako uporno izvlači i poziva iz moje muške samoće u zajedništvo braka i obitelji.

Gdje je to muškarac sam? I što je sve ta samoća? Možda nemogućnost da podijeli osjećaje sa svojom obitelji? Možda potreba da pred onima koje voli bude uvijek uspješan, snažan, pa u trenutcima neuspjeha bježi u tu samoću? Možda prevelika zaokupljenost poslom u kojem traži nekakvo utočište gdje se osjeća uspješan? Ili različita druženja, projekti i aktivnosti izvan obitelji u kojima želi pridonijeti nekom dobrom cilju, ali se na kraju suoči sa činjenicom sve manjeg vremena koje odvaja i posvećuje svojoj djeci?

Nije dobro da budem sam. I upravo u toj stvarnosti mi najljepši i najdjelotvorniji lik dolazi od moje supruge. Ona mi pomaže da razumijem kako najljepši dio sebe mogu dati upravo u našem braku, u našoj obitelji. Kako je vrijeme uloženo u obitelj najdragocje-

Trebaju nam prisutni očevi. Unatoč činjenici da se najosjetljiviji dio djetinjstva naše djece preklapa s našom najpotentnijom fazom života u kojoj možemo najviše i najsnažnije 'orati' na području rada, poptrebno je biti prisutan u obitelji, u braku. Ulagati u naše brakove. Odvojiti vrijeme za razgovor sa suprugom. Za igru i razgovor s djecom. Svjesno odvojiti vrijeme.

nije vrijeme. Svugdje me drugdje može bilo tko zamijeniti, ali ovdje me nitko ne može zamijeniti. Ne dođem li na posao, već će netko drugi to nastaviti raditi. Ne sviram li u župnom zboru, već će svirati netko drugi. No, ovdje me nitko ne može zamijeniti. Jer moja djeca trebaju svog tatu. Moja supruga treba svog muža. I u tom zajedništvu se ostvaruje ono najljepše u nama. Rastemo, sazrijevamo, učimo ljubiti, oprštati, dijeliti, komunicirati.

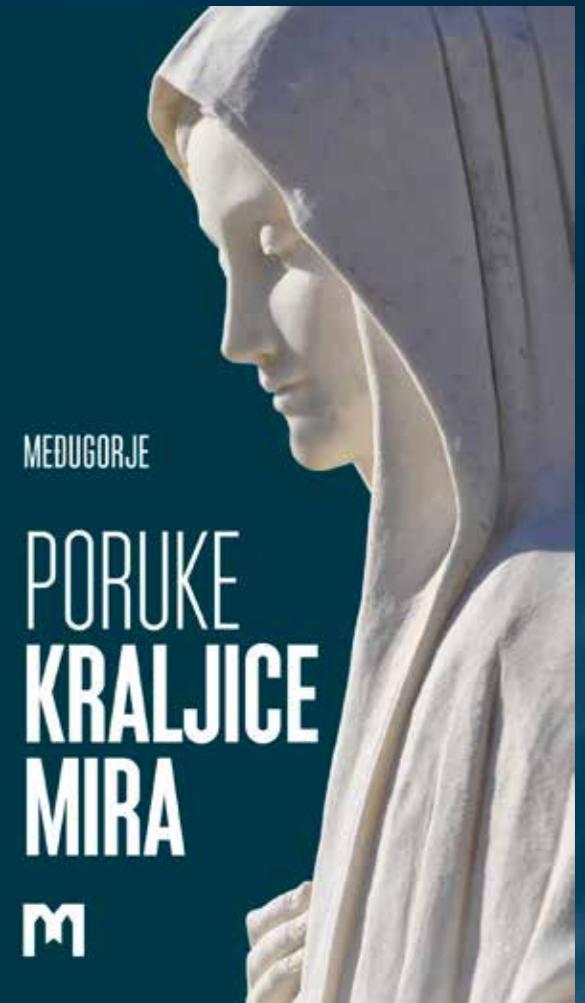
Jedna od napasti s kojima se suočavamo kao očevi i muževi jest odсутnost. Ako pogledamo biblijski izvještaj o stvaranju, primjetit ćemo da je zmija započela razgovor s Evom dok je Adam bio negdje odsutan. Nije bio tamo, nije bio prisutan, uz Evu. Tako i u našim obiteljima, ako je muž i otac odsutan, 'zmija' ima prostor za početak komunikacije s našom djecom, suprugom. Zli ima priliku unositi svoje sadržaje u našu obitelj, jer mene nema tamo gdje trebam biti. I onda često čujem kako različiti roditelji iznose poteškoće s djecom i kako je to najčešće povezano upravo s odsutnošću oca. Ili stalno radi, ili ga iz nekog drugog razloga nema u obitelji.

Trebaju nam prisutni očevi. Unatoč činjenici da se najosjetljiviji dio djetinjstva naše djece preklapa s našom najpotentnijom fazom života u kojoj možemo najviše i najsnažnije 'orati' na području rada, poptrebno je biti prisutan u obitelji, u braku. Ulagati u naše brakove. Odvojiti vrijeme za razgovor sa suprugom. Za igru i razgovor s djecom. Svjesno odvojiti vrijeme. Jedan moj prijatelj je rekao kako s djecom dogovori zajedničko vrijeme igre i to u rokovnik unese kao važnu obavezu koju ne može otkazati. Ukoliko mu netko drugi ponudi neki važan sastanak, on odbije jer kaže kako ima vrlo važan susret u tom terminu. Nije li često slučaj da našim ukućanima dajemo tek ostatke našeg vremena, onaj dio za koji se nitko 'važniji' nije 'prijavio', nije zauzeo?

Prava bračna ljubav prepostavlja i zahtijeva da muž ima duboko poštovanje prema dostojanstvu svoje žene: „Ti nisi njezin gospodar“, piše sveti Ambrožije, „već njezin muž; ona ti nije robinja, već supruga... Uzvrat joj pažnju koju ti iskazuje i budi joj zahvalan za njenu ljubav“. Sveti nas Pavao poziva da ljubimo svoje žene kao što Krist ljubi Crkvu. A kako to Krist ljubi mene i tebe, svoju Crkvu? On nije čekao i ne čeka da mi prvi napravimo nešto čime bi ga zadržali ili mu iskazali poštovanje, pa da on nama onda uvrati otpriklike istom mjerom. Tako činimo mi ljudi. Ne. On je prvi ljubio. On je uvijek tu, prisutan. On je dao cijelog sebe, potpuno za nas, do smrti na križu. Dao se je razapeti za naše spasenje. On nie odsutni Bog, koji uvijek nešto negdje radi pa nema vremena za nas. On je Emanuel, Bog s nama! I takav ja trebam biti u mojoj obitelji. Prisutan. Onaj koji prvi ljubi, prvi opršta. Koji na prvo mjesto stavљa svoju suprugu, djecu. Koji je spreman položiti svoj život za obitelj.

A položiti svoj život za obitelj danas možda više nego ikad znači biti prisutan, osigurati vrijeme i prostor za razgovor, za igru, za zajedništvo s ukućanima. To naravno ne znači da muškarac svoje talente koje mu Bog dao za korist zajednice ne će moći staviti u službu zajednice. No, ukoliko na ispravan način postavi prioritete, među kojima su na prvome mjestu dobrobit njegove obitelji, onda će na potpuno drugaćiji način vrednovati vrijeme koje daje izvan obitelji. Moje je iskustvo da danas jako dobro promisljam prije nekog angažmana izvan obitelji, jer znam da nemam vremena 'na bacanje' i tražim da ti angažmani budu učinkoviti i da je u pitanju nešto zaista važno, osobito ako je u pitanju izvršavanje kršćanskih dužnosti poput zapovijedi ljubavi.

I tu na kraju dolazimo do najvažnijeg unutarnjeg pokretača za promjenu iz 'odustnog' u 'prisutnog' muža i oca. Ljubav. Kad ljubim, sve je lako. Ako ljubim svoju ženu, onda će pronaći i odvojiti to vrijeme za razgovor, za zajedničko planiranje, za odmor i zajedništvo. Kad nema ljubavi, sve je teško i sve se čini jako komplikirano. Ljubav je jednostavna. I onaj koji ljubi, taj je prisutan. Molimo da nam Gospodin ražari srca iskrenom i čistom ljubavlju prema našim suprugama, našoj djeci. Da nas ospobi da možemo ljubiti potpuno, do kraja, bez uvjeta. Baš tako kako On ljubi tebe i mene.

PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

FRA TOMISLAV PERVAN

ČOVJEKOV ZAVIČAJ

„Naša je pak domovina na nebesima.“ Svima znana riječ iz Pavlove Poslanice Filipljanima (3,20). Često je čujemo za ukopnih obreda na grobljima. Shvaćamo li njezin domet i značenje? Misao je od središnjeg značenja za vjernike kršćane napose za slavlja Marijinih svetkovina. Marija na nebesima, Marija Kraljica, Mala Gospa. Njoj se utječemo, molimo, zazivamo kao Kraljicu, Majku milosrđa itd. Svednevice je pozdravljamo sa „Zdravo, Kraljice...“ Slavimo Mariju uznesenje kao vrhunac njezina života. Sabor je „demontirao“ Marijin lik uklanjući iz Konstitucije o Crkvi izričaje o Mariji vezane uz kozmološku i kozmičku protežnicu Marijina lika. Nema spomena Marije Kraljice, nego je Marija svedena na „ljudsku mjeru“, ona je uzor vjernicima, model putujućem narodu Božjem.

Tu se, čini se, ponovno Rajna ulijevala u Tiber, htjelo se izići u susret protestantima koji niječu Marijinu ulogu koju ima u Katoličkoj Crkvi i pobožnosti, od drevnih dana. Sabor na stanovit način pravi otklon od pontifikata Pija XII., koji je proglašio dogmu o Marijinu uznesenju te uveo svetkovinu Marije Kraljice neba i zemlje. U vjerničkoj svijesti Marija jest i ostaje Kraljica, tako joj se vjerni puk obraća. Pitamo se, kako bijaše moguće previdjeti ili zanemariti tisućletne pobožnosti, tolike ikone, na kojima je Marija kraljica, Marija u zlatu, u nebeskim bojama, s Isusom – Pantokratorom. Marija, nadahnuće nebrojenima tijekom stoljeća, njoj su u čast podizane najljepše katedrale, Chartres, Notre Dame, koja samo što nije nestala u plamenu u Velikom tijednu ove godine. Je li taj znak i poruka Neba u odnosu na našu vjeru te odnos prema Isusu Kristu, Mariji, uopće kršćanstvu na Zapadu?

Pavlova rečenica, koju čujemo ili čitamo, tvori središnju strukturu i arhitekturu svega kršćanskog navještaja ukoliko vjerujemo da je kršćanstvo vjera koja ima u temeljima otkupiteljsko djelo Isusa Krista, Posrednika između Boga i ljudi, Puta natrag, u zavičaj, izgubljeni raj, odakle je čovjek svojom krivnjom protjeran.

Jedna od istina i poruka naše vjere jest da je čovjek izgubio zavičaj, istjeran iz edenskog vrta, izgubio izvornu

„K TEBI VAPIJEMO PROGNANI SINOVI EVINI“

„NAŠA JE DOMOVINA NA NEBESIMA...“

Foto: Arhiv CMM

Čovjek je u potrazi za zavičajem, želi povrat u izgubljeni raj. Kako se vratiti? Odgovor nudi Isus: Ja sam put, ja sam jedina staza u izgubljeni zavičaj. Tomu je znamen i Marijin život. Marija kao putokaz „poslije ovoga progonstva“, egzila, do Isusa. Marija – Ljestve, Marija – Hodegetria.

milost, postao beskućnik. Isus je sišao s nebesa da bi nam omogućio povratak u izgubljeni dom. Svojom žrtvom na križu te proslavom zacrtao je svima put, a Crkvi je ostavio sredstva koja posreduju milost za vječni spas. Crkva pokazuje put. I to bi morao biti temeljni izričaj vjere. Put natrag – u zavičaj, doma, iz egzila, progonstva. Marija tu slovi kao Jakovljeve ljestve.

ZABORAVLJENI ZAVIČAJ

Tko pak još govori o nebeskoj domovini, o zavičaju? Benedikt XVI. pokušao je Crkvi u Njemačkoj za svoga oproštajnoga pohoda skrenuti pozornost kako se mora okrenuti svomu izvornom poslanju, biti ljudima putokaz prema Nebu, a ne se pretvoriti u neku vrst „nevladine organizacije“ ili moćnog Karitasa koji skrbi oko zemaljskoga te vremenom postaje suvišna, kad država preuzme njezine domene. Jedan je njemački kancelar, inače agnostik, javno rekao da je nakana učiniti Crkvu suvišnom u društvu. Ako Crkva zaboravi svoje prvotno poslanje, postaje suvišna i zanemariva pojava.

Hvalevrijedna je zauzetost za bližnje, solidarnost, karitas, pomoć u nevolji, ali se Crkva ne smije pretvoriti u humanitarnu organizaciju koja skrbi za ovozemno. U zreniku treba biti kraljevstvo Božje, što je Isus navještaj za svoga djelovanja, proglašavajući novo doba i Božji zahvat u ovaj svijet u njegovoj osobi. Zbog navještaja otišao je u smrt.

Crkva se mora lišiti duha svijeta, mondenosti, koji se uvukao u crkvene redove, što stalno ističe i papa Franjo. Nebo je postalo tuđina, daleko, nestvarno, a ne domovina. Čovjek se želi udomiti, biti vjeran zemlji (Nietzsche), nebo prepustiti vrapcima i pticama (H. Heine), latiti se posla i mijenjati zemlju. Karl Marx je govorio o religiji kao opijumu za naro; tješi „rajskim stanjem u nebesima“, naspram bijede s kojom se čovjek suočava za života. Zapravo je komunizam, komu je Marx idejni začetnik, bio teški opijum i otrov za sav svijet cijelo stoljeće, obećavao je raj na zemlji, a stvarao zbiljski pakao, jer je zamisao bila bez Boga. Nema li Boga, nestaje i čovjek. Komunizam se još uvijek promiče liberalnim stajalištima, ostavljajući svijet pust i prazan, bez smisla i cilja. Kao ideologija u praksi je bankrotirao, ali se duboko uvriježio u misao ljevičara na Zapadu.

Današnji se svijet nalazi na rubu provalije. Kriza vjere, propast Zapada (o čemu je pisao prije stotinu godina O. Spengler), moralni relativizam, nijekanje istine, raspojasani kapitalizam. Svijet se nalazi u paklenom vrtlogu beznađa. Čovjek se mora izdignuti iznad pozemljarstva, povratiti svoj izgubljeni identitet. Zaboravili smo tko smo, tko je ovaj naš svijet oblikovao, tko je u temeljima naše kulture i civilizacije.

ZABORAV GOVORA O POSLJEDNJIM STVARIMA

Mogli bismo se zapitati, kad smo u svojim crkvama čuli propovijed o posljednjim stvarima, osim za ukopa? Jedva se govori o vječnom životu, o sudu i obraćunu. U svom Vjerovanju govorimo da će Isus „doći suditi žive i mrtve“. Mnogi se danas zanose istočnjačkom misli o opetovanim rađanjima, „reinkarnacijama“, do posvemašnjeg nestanka u ništavilu. Ljudi bi se najradije cijelu vječnost udomili na zemlji, tu uživali plodove. Velika većina vjeruje, pravi je život ovdje, ako ga uopće ima. Zaludu ga je tražiti drugdje.

Ako je cilj kršćanskog nauka i života put natrag, u izgubljeni zavičaj, što se dogodilo s religijom, žele li vjernici radije ostati na zemlji, ne čeznuti za nebom? Čemu molitve ako smo se tu udomili, ako nam je tuđina postala zavičaj, zaboravljajući odakle smo došli i kamo idemo? Jesmo li svjesni što molimo dok pjevamo? Na kraju *Salve Regina* vapijemo da nam Marija „nakon ovoga egzila“ („post hoc exilium“ – doslovce) pokaže milosrdno lice i oči svoje te svoga Sina! Dakle, već je blaženik iz 11. stoljeća u spjevu *Salve Regina* bio svjestan da smo na zemlji u egzilu! Nad nas se nadvila opasnost suvremenoga dominantnog mentaliteta. Namjesto građana neba postali smo pozemljari i udomili se na zemlji. Čini se, ništa nova pod suncem. Sjetimo se Židova u egzilu u Babilonu. Psalm 137 pjeva kako bi radije da im se jezik zalijepi za nepce nego da zaborave Jeruzalem, grad snova i čežnje, grad u kome je Hram Gospodnji, boravište Boga Izraelova, gdje odjekuje „Svet, Svet, Svet“. Mnogi ne žele natrag u domovinu, radije ostaju u novom okružju, gdje su stekli bogatstvo, prijatelje. Radije Babilon nego Jeruzalem. Znamo pak što i danas za Židove znači Jeruzalem, trajna nostalgija – žudnja za povratkom. Pogotovo nebeski Jeruzalem, čežnja vjerničke duše u Knjizi Otkrivenja, grad iz snova.

Zavičaj je gdje imam prijatelje, ugodno se osjećam, gdje imam pristojnu zaradu (danas Irska, Švedska). Krilate su to iskorijenjenih egzistencija koje traže nadomjestak za dom i zavičaj, ali na kraju ostaju beskućnici, bezavičajnici. Čovjek cijelog života žudi za domom i zavičajem, majčinim i Marijinim krilom. Kuća nije isto što i dom.

Marksistički mislilac Ernst Bloch ustvrdio je kako je zavičaj ondje gdje još nitko nije bio, dakle, nedohod, utopija, distopija. Osmjeljujemo se tvrditi kako je zavičaj povezan s našim izvirom, iz vrtuka s kojega smo potekli te uviru komu se želimo vratiti.

IZGUBLJENI RAJ

Pokušajmo predočiti sliku izgubljenog zavičaja. Ishodište je u Bibliji vezano uz izgon Adama iz Edena, potom s egiptskim i babilonskim sužanstvom Izraela. Kako se moglo dogoditi da iskusi progona i tuđinu narod što ga je Bog izabroa, s njim sklopio Savez, da će biti Bog njegov te mu podariti Obećanu zemlju? Bog se obvezuje, ali također i narod sa svoje strane da će vjerno čuvati Savez.

Ne bude li narod obdržavao zapovijedi, Savez sa svojim Bogom, Bog će ga odbaciti, izgubit će zavičaj, ići će u sužanstvo, egzil. Kako u egzilu nije moguće obavljati bogoslužje koje je Gospodin naredio svom narodu – jedino je Jeruzalem mjesto za bogoslužje – narod se treba obratiti i vratiti doma. Kad se narod Bogu obrati, okrenut će se i Bog narodu, povratiti ga u zavičaj.

Knjiga Ponovljenog Zakona daje odgovor na pitanje, zašto smo u egzilu, u tuđini, daleko od zavičaja. Zbog grijeha i otpada. Teološki stvar je još radikalnija. Naime, izgubljeni zavičaj i raj seže do Adama u Edenu, time svaki drugi egzil postaje znamenom prvotnoga egzila u kome se čovjek nalazi. Čovjek živi u tuđini, muči se i pati, boluje i umire, a sve se može pripisati padu i nepovjerenju u pradoba.

Čovjek je u potrazi za zavičajem, želi povrat u izgubljeni raj. Kako se vratiti? Odgovor nudi Isus: Ja sam put, ja sam jedina staza u izgubljeni zavičaj. Tomu je znamen i Marijin život. Marija kao putokaz „poslje ovoga progona“, egzila, do Isusa. Marija – Ljestve, Marija – Hodege-tria.

TRANSFORMACIJA KRŠĆANSTVA

Kako možemo kao vjernici shvatiti odgovor ako ne postavljamo pitanje spram izgubljenog zavičaja? Neki misle: Ako se pitanje ne postavlja, trebamo osluškivati pitanja suvremenoga čovjeka te iznova koncipirati odgovore. Kršćanstvo bi moralno ljudima koji su se u „novom zavičaju“ u

JEDNA OD ISTINA I PORUKA NAŠE VJERE JEST DA JE ČOVJEK IZGUBIO ZAVIČAJ, ISTJERAN IZ EDENSKOG VRTA, IZGUBIO IZVORNU MILOST, POSTAO BESKUĆNIK. ISUS JE SIŠAO S NEBE DA BI NAM OMOGUĆIO Povratak u Izgubljeni Dom. Svojom Žrtvom na Kržu te proslavom zacrtao je svima put, a Crkvi je ostavio sredstva koja posreduju milost za vječni spas. Crkva pokazuje put i to bi morao biti temeljni izričaj vjere. Put natrag – u zavičaj, doma, iz egzila, progona. Marija tu slovi kao Jakovljeve ljestve.

Foto: Arhiv ICMM

„spram nebesa“, prema Mariji, kojoj se utječemo.

Crkva u svome navještaju treba biti svjesna gdje joj je zavičaj. Treba znati gdje je domovina kako bi sebi posvjestila da je strano tijelo u svijetu, da je ovdje u tuđini, egzilu. Već u Poslanici Diognetu (2. stoljeće) nalazimo misao kako je vjernicima „svaka domovina tuđina, svaka tuđina domovina“. Mnogi su se u tuđini udomili misleći krajnje sebično, naime, bitno da je meni dobro. To je neostvarivo jer nitko nije otok za sebe. Patnja bližnjih reflekta se na svakoga tko dođe s njom u doticaj. Već prve stranice Biblije govore o tome. Makar je Bog sve lijepo uredio, ipak se najavljuje nevolja i bijeda čovjekova zemnoga boravka, gdje je jasno istaknuto da zemlja nije domovina.

Vjera uči kako svatko od nas ima besmrtnu dušu. Duša nije plod immanentnog rađanja, nego je Bog neposredno ulijeva u ljudski embrij. Taj je nauk podudaran s filozofskom mišlju kako čovjekovo ja, identitet, nije veličina koja bi se dala izvesti iz kategorija ovoga svijeta, nego ima svoj transcendentni, božanski izvor. Dubinska psihologija govori kako čovjekova duša teži za povratkom u zavičaj, odakle je i došla, tj. Bogu.

Naša vjera ostaje bez srčice i supstancije ako nema svijesti da čovjek nije za ovaj svijet, da domovina nije zemlja, nego nebo. Nebrojeno se puta ponavlja Augustinova kako nas je „Gospodin stvorio za sebe te je nemirno naše srce dok ne otpočine u Gospodinu“. Hoćemo li to i kada u potpunosti shvatiti?

Onaj je bogati mladić dočarao Isusa i zadahtan pitao, što mu je činiti da baštini život vječni (usp. Mk 10,17). Isto i onaj pismoznanac pita Isusa što mu je činiti da stečne život vječni (Lk 10,25), na što Isus odgovara slikom o milosrdnom Samaritancu. Mnogi će to shvatiti kao potrebu bližnjemu priteći u pomoć, pretvoriti vječni život u „socijalu i karitas“, što je zapravo plitki utilitarizam. Od temeljnog pitanja, što je činiti da čovjek baštini život vječni, danas imamo upitnik, kako učiniti svoj život ovdje „komotnjim“, laganim, kako koristiti sebi i drugima, uz što manje „troška“.

ezgilu, udomili, dati odgovore koji bi bili smisleni.

Neki predlažu, ne više govor o spasenju i otkupljenju po Isusu Kristu, nego odgovor, kako korisno i smisleno oblikovati život na zemlji. Ako je zemlja domovina, kršćanstvo nam kao poruka i ne treba više. Ako je kršćanstvo korisno samo da se ovdje udomimo, da živimo ugodno, ako je njegova korisnost samo za ovozemaljski život, ako je tu da bi humaniziralo svijet, onda je to u završnici samoukidanje kršćanstva.

Današnji se svijet nalazi na rubu provaljive. Kriza vjere, propast Zapada (o čemu je pisao prije stotinu godina O. Spengler), moralni relativizam, nijekeanje istine, raspojasani kapitalizam. Svijet se nalazi u paklenom vrtlogu beznada. Čovjek se mora izdignuti iznad pozemljarstva, povratiti svoj izgubljeni identitet. Zaboravili smo tko smo, tko je ovaj naš svijet oblikovao, tko je u temeljima naše kulture i civilizacije. Samozaborav vodi u dekadenciju i destrukciju duha i uma, što širom otvara vrata barbariskim narodima kao za propasti Rimskog carstva. Kako se tomu oduprijeti? Opcija su i Marija, i Benedikt, i Franjo, i Dominik, i Majka Tereza, svi velikani koji su utisnuli svoj neizbrisivi biljeg u bice i dušu Europe.

POGLED PUT NEBESA ILI PREMA ZEMLJI?

U *Salve Regina* pjevamo „prognani sinovi Evini... tugujući i plačući u ovoj dolini suznoj“ te žudimo za otkupljenjem iz „ovog progona“, egzila. Što je danas od toga ostalo? Ljudi kušaju suznu dolinu pretvoriti u vrli ljestvi svijet, u ugodu i perivoj za vlastitu dušu i oči, humano ga oblikovati, ili pak pesimistično rezignirati te kušati se u života najbolje. Gotovo nema potrebe okretati se

Crkva u svome navještaju treba biti svjesna gdje joj je zavičaj. Treba znati gdje je domovina kako bi sebi posvjestila da je strano tijelo u svijetu, da je ovdje u tuđini, egzilu. Već u Poslanici Diognetu (2. stoljeće) nalazimo misao kako je vjernicima „svaka domovina tuđina, svaka tuđina domovina“. Mnogi su se u tuđini udomili misleći krajnje sebično, naime, bitno da je meni dobro. To je neostvarivo jer nitko nije otok za sebe. Patnja bližnjih reflekta se na svakoga tko dođe s njom u doticaj. Već prve stranice Biblije govore o tome. Makar je Bog sve lijepo uredio, ipak se najavljuje nevolja i bijeda čovjekova zemnoga boravka, gdje je jasno istaknuto da zemlja nije domovina.

Vjera uči kako svatko od nas ima besmrtnu dušu. Duša nije plod immanentnog rađanja, nego je Bog neposredno ulijeva u ljudski embrij. Taj je nauk podudaran s filozofskom mišlju kako čovjekovo ja, identitet, nije veličina koja bi se dala izvesti iz kategorija ovoga svijeta, nego ima svoj transcendentni, božanski izvor. Dubinska psihologija govori kako čovjekova duša teži za povratkom u zavičaj, odakle je i došla, tj. Bogu.

Naša vjera ostaje bez srčice i supstancije ako nema svijesti da čovjek nije za ovaj svijet, da domovina nije zemlja, nego nebo. Nebrojeno se puta ponavlja Augustinova kako nas je „Gospodin stvorio za sebe te je nemirno naše srce dok ne otpočine u Gospodinu“. Hoćemo li to i kada u potpunosti shvatiti?

Onaj je bogati mladić dočarao Isusa i zadahtan pitao, što mu je činiti da baštini život vječni (usp. Mk 10,17). Isto i onaj pismoznanac pita Isusa što mu je činiti da stečne život vječni (Lk 10,25), na što Isus odgovara slikom o milosrdnom Samaritancu. Mnogi će to shvatiti kao potrebu bližnjemu priteći u pomoć, pretvoriti vječni život u „socijalu i karitas“, što je zapravo plitki utilitarizam. Od temeljnog pitanja, što je činiti da čovjek baštini život vječni, danas imamo upitnik, kako učiniti svoj život ovdje „komotnjim“, laganim, kako koristiti sebi i drugima, uz što manje „troška“.

Današnji se svijet nalazi na rubu provaljive. Kriza vjere, propast Zapada (o čemu je pisao prije stotinu godina O. Spengler), moralni relativizam, nijekeanje istine, raspojasani kapitalizam. Svijet se nalazi u paklenom vrtlogu beznada. Čovjek se mora izdignuti iznad pozemljarstva, povratiti svoj izgubljeni identitet. Zaboravili smo tko smo, tko je ovaj naš svijet oblikovao, tko je u temeljima naše kulture i civilizacije. Samozaborav vodi u dekadenciju i destrukciju duha i uma, što širom otvara vrata barbariskim narodima kao za propasti Rimskog carstva. Kako se tomu oduprijeti? Opcija su i Marija, i Benedikt, i Franjo, i Dominik, i Majka Tereza, svi velikani koji su utisnuli svoj neizbrisivi biljeg u bice i dušu Europe.

Razgovor s državnim tajnikom u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, dr. sc. Mariom Šiljegom

ZEMLJA JE I NAŠ ŽIVOT NA NJOJ BOŽJI DAR ČOVJEKU

Dr. sc. Mario Šiljeg je mladi stručnjak koji je mnoge svoje intelektualne i znanstvene snage stavio u službu društva ili, ljepše rečeno, za ljudsku zajednicu. Član je Predsjedništva i naše udruge Hrvatskog katoličkog zbora „MI“. Njegova stručna saznanja, osobito o resursima ispravnosti pitke vode više su negoli zanimljiva – značajna su za našu budućnost. Možda nam takav novi val stručnjaka jednom u budućnosti providi ideju da barem pitka voda u Hrvatskoj bude besplatna, kao neki drugi energenti u nekim dijelovima svijeta. Državnom tajniku Ministarstva zaštite okoliša i energetike zahvaljujemo na osvježavajućim idejama koje obogaćuju ljudski rod, ponajprije u poštivanju prirode i brizi za osnovne uvjete života na zemlji. A o tome lijepo govori i papa Franjo u enciklici Laudato si.

MATE KRAJINA

Zaštita okoliša je poželjna tema u svjetskim okvirima. Koliko je naša javnost senzibilizirana za ovu temu?

Čini mi se kako je hrvatska javnost zadnjih godina sve više senzibilizirana za pitanja zaštite okoliša. Pojavljuje se sve više ekoloških udruga, javne rasprave su vrlo žive o mnogim pitanjima koja utječu na okoliš i prirodu i to opravdano.

Postoje i aktivizmi koji nažalost skreću u ekstreme te postaju samo tvrdi zagovornici jednog stava bez mogućnosti argumentirane rasprave dionika. Argumentirana rasprava bi trebala biti temelj razvoja društva i izvedivih i održivih „kompromisa“ u odnosu na pitanja zaštite okoliša i prirode. Nije svaka tehnologija i svaki razvojni projekt loš za prirodu i okoliš, a takav stav počesto prevladava kod nekih aktivista.

S druge strane, ova pitanja zahtijevaju visoku stručnost i stručnu etiku što zna nedostajati u procjenama utjecaja na okoliš pojedinih zahvata koje procjenjuju ovlašteni stručnjaci. Kao primjer može se navesti pitanje elektrana na fosilna goriva, pitanje hidroelektrana ili dobivanje energije iz biomase i slično.

Poznati su primjeri gdje su i neke okolišno prihvatljive i korisne tehnologije u Hrvatskoj zaustavljene neargumentirano i isključivo aktivizmom uz senzibiliziranje javnosti. Imo naravno i dobrih primjera, neke

od javnih rasprava postanu izvanredan i korektiv u provedbi zahvata koji utječu na čovjeka i živi svijet oko njega. Udruge koje njeguju stručnost i koje su spremne na razmjenu argumenata smatram dragocjenima u pripremi i provedbi projekata koji utječu na okoliš.

U jednom razgovoru ste ustvrdili da klimatske promjene mogu biti ozbiljan čimbenik u seobama naroda i današnjim modernim migracijama?

Točno, ograničena dostupnost vode i hrane preuzima primat nad nekadašnjim uzrocima velikih migracija, koji su uglavnom bili pitanje različitih sukoba nacionalnih ili

vjerskih skupina. Recentne migracije kao uzročnici poznatih izbjegličkih kriza, započinjale su unutarnjim migracijama prvenstveno seoskog, na poljoprivredu naslonjenog stanovništva u gradsku područja. Povod leži u činjenici kako je zbog suša ili poplava ponestajalo hrane i vode. U ekstremnim slučajevima takva pomjeranja stanovništva uzrokovana su sukobe oko ograničenih izvora hrane i vode u novim sredinama. Dakle, ishodišnim povodom takvih migracija mogu se prokazati i klimatske promjene koje nepobitno utječu na dostupnost vode i hrane koje onda dominiraju efektom uzrokuju zahuktavanje migracija i u konačnici migrantskih kriza.

Uočljiva je i još jedna pojava, a to je da velike svjetske korporacije teže privatizaciji vode i vodnih resursa što može predstavljati veliku opasnost za ljudska prava i čak izazvati nemire i ratove. Ovi trendovi globalnih „igrača“ vidljivi su na različitim konferencijama pa čak i lobiranjima za zakonska rješenja o privatizaciji voda na različitim kontinentima.

Europski parlament s druge strane svojom Rezolucijom proglašava pravo na vodu osnovnim ljudskim pravom. Rezolucija koja se bavi ovom problematikom donijeta je 2015. godine pod nazivom „Right2Water“ s 363 glasova za, 96 protiv i 261 suzdržan glas.

Možete li naše čitatelje upoznati s konkretnim i najkritičnijim situacijama u Hrvatskoj koje su izazvale klimatske promjene?

Republika Hrvatska već je duže vrijeme izložena negativnim učincima

ekstremnih vremenskih događaja, koji rezultiraju, među ostalim, i značajnim ekonomskim gubicima. Klimatske promjene doprinose većoj učestalosti i intenzitetu takvih vremenskih ekstremi. Prilagodba postaje i izgradnja nove infrastrukture će trebati izdržati vremenske događaje kao što su prošlogodišnji događaji u Ninu, kada je bujica vode nosila sve pred sobom i oštetila kameni ninski most.

I šumske resurse pogadaju klimatske promjene, spomenimo Gorski kotar koji je krajem siječnja 2014. godine pogodio jak ledolom, a potom se 2016. godine jako raširio nametnik smrekov potkornjak uništivši veliki dio smrekovih stabala.

Također su, na klimatske promjene ranjive i dvije važne gospodarske grane, poljoprivreda i turizam, a koje ugrožava već sam otklon od klimatskih obilježja u Hrvatskoj, npr. sušno razdoblje u proljetnom razdoblju ili pak obilne kiše, u kontinentalnom području u vrijeme sadnje i sijanja ili kišno razdoblje za vrijeme ljetnih mjeseci na obalnom području.

Da, teško je protiv globalnih klimatskih pojava, ali koliko čovjek neodgovornošću i neznanjem doprinosi tom stanju? Imate li također neke primjere iz naše sredine?

Prema izvještaju Europske agencije za okoliš (EEA) Republika Hrvatska spada u skupinu od tri zemlje, zajedno s Republikom Češkom i Mađarskom, s najvećim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod (BNP).

Računa se da su ti gubitci, u razdoblju od 1980. do 2013. godine, bili oko 2 milijarde i 250 milijuna eura, odnosno u prosjeku oko 68 milijuna eura godišnje. Ovi su gubitci značajno porasli tijekom 2014. i 2015. godine.

Pojedini projekti obuhvaćaju i komponentu prilagodbe klimatskim promjenama, tako npr. projekt uređenja velikog kružnog toka u Puli doprinosi smanjenju ranjivosti, a njime će se ubuduće sprječiti plavljenje dijelova grada Pule.

Što nas po klimatskom pitanju može dočekati u budućnosti? Imate li neke znanstvene projekcije?

U tijeku je izrada Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj do 2040. s pogledom na 2070. godinu, koja se planira donijeti 2019. godine.

U okviru projekta izrade Strategije nabavljeno je superračunalo za klimatsko modeliranje nazvano VELEBIT i smješteno u Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu. Modeliranje se provelo u suradnji sa stručnjacima Državnog hidrometeorološkog zavoda. Provedene su simulacije buduće klime do 2100. godine, na horizontalnoj rezoluciji od 50 km i finijoj rezoluciji od 12,5 km te je slijedom rezultata izrađeno izvješće o dobivenim rezultatima.

Rezultati pokazuju kako se mogu očekivati promjene raznih klimatskih parametara: porast srednje godišnje temperature zraka, visoka sezonalnost oborina, smanjenje kišnih razdoblja i povećanje sušnih razdoblja, povećanje toplih ekstremnih uvjeta, povećanje evapotranspiracije, smanjenje vlažnosti tla, povećano sunčano zračenje i porast srednje razine mora.

Identificirane su i mjeru prilagodbe klimatskim promjenama koje je potrebno poduzeti u različitim sektorima (hidrologija i upravljanje vodnim i morskim resursima, upravljanje obalnim područjem i prostorno planiranje, turizam, zdravstvo, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, prirodnji ekosustavi i bioraznolikost, energetika te upravljanje rizicima).

Što je nama u Hrvatskoj i BiH činiti? Kako pomoći da teške posljedice budu barem malo manje?

U prvom redu potrebno je mjerama smanjenja emisija stakleničkih plinova utjecati na ublaženje klimatskih promjena. Nadalje, iako prilagodba klimatskim promjenama predstavlja značajan trošak, on u konačnici rezultira ukupno pozitivnim financijskim učincima ili značajnim smanjenjima negativnih učinaka, posebno ako njegova provedba započne dovoljno rano. Prema Strategiji EU prilagodbe klimatskim promjenama 1 uložen € u mjeru prilagodbe štedi 6 €, koje bi trebalo izdvojiti za nadoknadu šteta.

Važno je istaknuti kako je među njima dosta onih mjera u koje Hrvatska inače treba ulagati ali što prije kako bi se smanjile štete od već vidljivih klimatskih promjena

Uočljiva je i još jedna pojava, a to je da velike svjetske korporacije teže privatizaciji vode i vodnih resursa što može predstavljati veliku opasnost za ljudska prava i čak izazvati nemire i ratove. Ovi trendovi globalnih „igrača“ vidljivi su na različitim konferencijama pa čak i lobiranjima za zakonska rješenja o privatizaciji voda na različitim kontinentima.

smatrati darom i pomoći ljudima da u zajedništvu s prirodom dođe do savršenstva, do punine, do konačnog spasenja!

Zemlja je i naš život na njoj Božji dar čovjeku!

Koliko vjera i nauk Crkve pomažu stručnjacima da ojačaju i ispravljaju usmjere svoja istraživanja i svoj znanstveni doprinos?

Prva razmatranja o okolišu, svijetu koji okružuje čovjeka nastala su u okrilju Crkve. O tome je razmatrao još sveti Augustin u četvrtom stoljeću.

Planetarno je poznati sveti Franjo Asiški koji je živio svoju mistiku u potpunom skladu s prirodom i živim bićima koje je zvao prijateljima, braćom i sestrama. Jako su odjeknule i riječi sv. Ivana Pavla II. kako je prijezir prema okolišu, prijezir i prema čovjeku. Benedikt XVI. je na dan mira, 2010. godine poslao poruku s glavnom tezom: „Ako želiš njegovati mir, čuvaj sve stvoreno!“

Vjera ne isključuje razum i znanost, a znanost ne treba isključivati i činjenicu vjere. Ove dvije stvarnosti se ne isključuju već upotpunjavaju.

Osnovna kršćanska dogma dakle jest da je Bog u tri Božanske osobe stvorio svijet. To je i poruka enciklike *Laudato si*. To je poruka prvih redaka Biblije: „U početku stvorio Bog nebo i zemlju.“ Katolici stoga isповijedaju vjeru u jednoga Boga po kome je sve stvoreno.

Tako sama priroda znanost pomoći vlastitim metodama i ciljeva ne može pokriti čitavo područje ljudskog razuma i nema odgovore čak niti na mnoga pitanja fizike i drugih prirodnih znanosti. Vjera u ovom svijetu treba filozofsku kategoriju, kako bi mogla formulirati svoje značenje i ući u dijalog sa ljudskom razboritošću. S toga je prirodno da od samih početaka, Crkva traži dijalog s intelektom i znanosti. Um bi trebao biti otvoren prema onome što ga nadilazi, prema onome iz čega je nastao. Čovjek tako surađujući s Bogom sudjeluje u stvaranju i poboljšanju svijeta pomoći svoje aktivnosti, pa i intelektualne.

To su pitanja koja traže određenu količinu promišljanja u tišini kako bismo utvrdili vlastitu vjeru te bolje razumjeli njezino značenje i odnos prema znanosti i razumu s ciljem pomaganja drugima u razumijevanju.

U Iraku održan „Susret mladih 2019.“

U Ankawi, predgrađu Erbila, na sjeveru Iraka, protekli tjedan održan je trodnevni susret mladih koji je organizirala Kaldejska katolička Crkva.

Na programu susreta bili su molitva, euharistijsko klanjanje i pokorničko slavlje. U program su bila uključena i razmatranja nad tekstovima iz postsinodske apostolske pobudnice pape Franje „Christus vivit“, koja su vodili isusovci. Kaldejski nadbiskup Erbila održao je predavanje „Može li se Crkva osloniti na mlade?“ Odgovoran za medije u Erbilskoj arhieparhiji Stivan Shany izjavio je da je na događaju bilo više od 1 200 sudionika, među kojima su bili mladići, djevojke, svećenici, redovnici, redovnice i nastavnici iz cijelog Iraka. U Crkvi ima prostora

za mlade, istaknuo je Shany i dodao da oni s oduševljenjem žele sudjelovati u izgradnji budućnosti Crkve te da to pokazuje njihov odaziv na susret i intenzitet s kojim su ga proživjeli. Izrazio je želju da će se ovakvi susreti održavati svake godine i da će se priključiti katolička mladež iz cijelog svijeta.

U Pakistanu održana konferencija o nasilju nad vjerskim manjinama

U Karachiju je prošlih dana u organizaciji Zaklade papinskog prava „Pomo Crkvi u nevolji“ i katoličke odvjetnice Tabassum Yousaf održana konferencija o nasilju nad vjerskim manjinama u Pakistanu.

Pažnja je na konferenciji usmjerena na pojavu prisilne islamizacije mladih žena i adolescenata koji pripadaju vjerskim manjinama, posebno hindusima i kršćanima. Odvjetnica Yousaf u jednom je priopćenju, objavljenom prije same konferencije, upozorila da je svake godine najmanje tisuću djevojaka oteto, silovano, prisilno islamizirano i prisiljeno na udaju za svoga mučitelja.

Konferencija u Karachiju održana je povodom Dana manjina koji se u Pakistanu obilježava 11. kolovoza, a cilj joj je bio istražiti mjere koje je potrebno poduzeti kako bi se pružila zaštita i omogućio razvoj manjinama u toj zemlji. Naša djeca nemaju pristup odgovarajućem obrazovanju te zbog toga trpe i u potrazi za poslom, upozorila je odvjetnica Yousaf koja je u suradnji s kardinalom Josephom Couttsom i vjerskim vodama izradila rezoluciju od 10 točaka, s ciljem pružanja potpore manjinama.

U Kini zaređena dva biskupa nakon potписанog sporazuma sa Svetom Stolicom

Nakon što je u ponедjeljak 26. kolovoza mons. Antonio Yao Shun zaređen za biskupa Jininga, mons. Stephen Xu Hongwei zaređen je u srijedu 28. kolovoza za pomoćnog biskupa Hanzhonga. To su prva dva biskupska ređenja nakon što su Privremeni sporazum o imenovanju biskupa u rujnu protekle godine potpisali vatikanski i kineski predstavnici. Ravnatelj Tiskovnoga ureda

Svete Stolice Matteo Bruni potvrđio je da su oba biskupa dobila papinski mandat za obnašanje službe.

Brod bolnica „Papa Franjo“ primio prve pacijente

Brod bolnica koji nosi ime pape Franje u srpnju je isplvio iz grada Óbidosa, u brazilskoj državi Pará, a u subotu je doplovio u Belem, glavni grad te države, na ušću Amazone u Atlantski ocean. Nakon nedjeljnoga jutarnjega misnoga slavlja 18. kolovoza primio je prve pacijente.

Riječ je o najpotpunijoj riječnoj bolnici u Brazilu, koja će stanovništву uz obalu rijeke Amazone nuditi zdravstvenu zaštitu i donositi Riječ Božju. Idejni tvorac inicijative je mjesni biskup Bernardo Bahlmann,

u suradnji s redovnicima Bratstva svetoga Franje Asiškoga u Providnosti Božjoj koji upravljaju bolnicom u Rio de Janeiru.

Papa Franjo je dolazak broda bolnice u luku Belem popratio pismom u kojemu je izrazio radost i zahvalnost Bogu zbog pokretanja te inicijative „koja će donijeti Riječ Božju i mogućnost boljega zdravlja onima koji su najpotrebitiji“, posebice domorodcima i stanovništvu koje živi na dionicu rijeke Amazone kojom će ploviti.

Portugalski biskupi protiv nastave rodne teorije

U Portugalu je prošlih dana prikupljeno više od 32 000 potpisa u sklopu peticije protiv uredbe portugalskog Ministarstva obrazovanja, građanstva i ravnopravnosti, kojom bi se u škole u toj zemlji uvela nastava iz rodne teorije. Portugalska biskupska konferencija izrazila je zabrinutost zbog spomenute uredbe te je na svojim internetskim stranicama ponovno objavila pastoralni dokument iz 2013. godine o rodoj teoriji.

U tekstu pod naslovom „Kršćanska vizija spolnosti. O rodoj teoriji“ portugalski su biskupi upozorili na pokušaje uvođenja nastave rodne teorije u škole, nazvavši ju oruđem indoktrinacije i pokušajem da se teze te ideologije podmetnu kao zajednički i neosporni znanstveni podatak. Napomenuli su pri tom da je riječ o ideologiji kojom se želi potaknuti antropološka revolucija, stavljajući u pozadinu spolni identitet kao prirodno i bioškolo stanje. Zapravo, umjesto o spolu, temeljnom za identifikaciju osobe, govori se o rodu, odnosno kulturnoj i psihološkoj konstrukciji identiteta; umjesto o ravnopravnosti muškaraca i žena govori se o rodoj ravnopravnosti; dok obitelj zamjenjuju obitelji, poručila je Portugalska biskupska konferencija.

Portugalski su biskupi također upozorili na iluzornost tvrdnje da je moguće odreći se bioloških datosti kako bi se izbrisale razlike između muškarca i žene. Podsetili su potom na pravo roditelja da izraze svoje mišljenje u vezi sa nastavom rodne teorije u školi, napomenuvši da je, s obzirom da se obrazovni sustav koristi kako bi se podržala i proširila ta ideologija, dobro prisjetiti se primata prava roditelja u usmjeravanju tijeka obrazovanja svoje djece.

Papa najavio Konzistorij za imenovanje novih kardinala

Papa Franjo najavio je tijekom Angelusa na Trgu sv. Petra u Vatikanu 1. rujna Konzistorij za imenovanje novih kardinala koji će se održati 5. listopada.

Evo imena novih kardinala:

1. Mons. Miguel Angel Ayuso Guixot, MCCJ – predsjednik Papinskog vijeća za međureligijski dijalog.
  2. Mons. José Tolentino Medonça – arhivar i knjižničar Svete Rimске Crkve
  3. Mons. Ignacio Suharyo Hardjoatmodjo – nadbiskup Jakarte
  4. Mons. Juan de la Caridad García Rodríguez – nadbiskup San Cristóbal de la Habane
  5. Mons. Fridolin Ambongo Besungu, OFM Cap. – nadbiskup Kinshase
  6. Mons. Jean-Claude Höllerich, SJ – nadbiskup Luksemburga
  7. Mons. Alvaro L. Ramazzini Imeri – biskup Huehuetenango
  8. Mons. Matteo Zuppi – nadbiskup Bologne
  9. Mons. Cristóbal López Romero, SDB – nadbiskup Rabata
  10. Preč. o. Michael Czerny, SJ – podtajnik Odjela za migrante – Dikasterij za služenje cijelovitom ljudskom razvoju
- Zajedno s njima pridružit će članovima Kardinalskog zboru dvojicu nadbiskupa i jednoga biskupa koji su se istaknuli u svome služenju Crkvi. To su:
1. Mons. Michael Louis Fitzgerald – umirovljeni nadbiskup Neptea
  2. Mons. Sigitas Tamkevicius, SJ – umirovljeni nadbiskup Kaunasa
  3. Mons. Eugenio Dal Corso, PSDP – umirovljeni biskup Benguele
- Molimo za nove kardinale kako bi mi, potvrđujući svoju privrženost Kristu, pomagali u mojoj službi rimskog biskupa za dobro čitavog Božjeg naroda, rekao je Papa najavljujući konzistorij za imenovanje novih kardinala.

Amazonski biskupi pozivaju Vladu da zaustavi uništenje okoliša

Biskupi s područja Amazonije okupljeni ovoga vikenda u brazilskom Belemu na radnom sastanku pred Biskupsku sinodu u Vatikanu, uputili su priopćenje u kojem od vlasti traže djelotvorniju zaštitu prašuma.

U reakciji na katastrofalne požare i sve jaču deforestaciju biskupi su poručili da „zajedno s papom Franjom odlučno brane Amazonu i od vlasti traže žurne mjere protiv aktualnih nasilnih i nerazumnih napada na prirodu“. U priopćenju nadalje izražavaju zabrinutost i zbog trovanja rijeka i jezera, te zagađenja zraka dimom. Upozoravaju i na bezobzirno ribarenje i prodiranje u domorodačke rezervate, poručujući da ilegalni tragači za zlatom i drvosječe moraju biti zaustavljeni.

Biskupi su na kraju priopćenja potvrdili brazilski suverenitet nad regijom – 60 posto amazonske prašume je u toj zemlji, ali istakli i da razumiju zabrinutost cijelog svijeta te podupiru međunarodne inicijative za zaštitu prašume.

GOSPA ŽALOSNA

MILE MAMIĆ

ŽALOST I RADOST, ŽALOSTAN I RADOSTAN VRLO SU ŽESTE SUPROTNICE U HRVATSKO- ME I U DRUGIM JEZICIMA.

Njih nalazimo i u Franjinjoj pjesmi *Bože moj, dopusti mi: „Ima l' žalost bilo gdje, aleluja, daj da radost nosim tu, aleluja!“* Sasvim je jasno da je i Marija u raznim i neizvjesnim životnim situacijama oscilirala između ta dva osjećaja. Imamo radosna i žalosna otajstva svete krunice. Obično se uzima da su pridjevi žalostan i radostan izvedeni od imenice žalost i radost. I ne sumnjamo u to. Ali stanje u suvremenom hrvatskom jeziku je takvo da se od svih opisnih pridjeva može načelno izvesti mislena imenica na -ost. To bi upućivalo na zaključak da su te imenice u vezi s nekim starijim hrvatskim pridjevom *žal* (žao) i *rad*. Danas duduše imamo samo priloge *žao* i *rado*, ali kajkavski još čuva pridjev *rad* (npr. imam te *rad*). Zaciјelo je tako bilo i u starijem hrvatskom jeziku. Čuva se i stara imenica *žal* (kao *jal*). Ona je po značenju slična imenici žalost, ali je njezina stilistička vrijednost znatno drukčija. Riječ žalost ima i svoje sličnoznačnice: *tuga, patnja, a njih prati: trpljenje, muka, bol*. Riječ *bol* može u hrvatskome jeziku biti muškoga i ženskoga roda. Drukčija je sklonidba, drukčije je slaganje s pridjevom. A je li značenje jednako? Na to je pitanje davno izvrsno odgovorio moj dragi profesor Brozović samim naslovom svojega članka u časopisu Jezik: *Boli više bole nego bolovi*. Bol je, rekao bih, ona kranjčeviševska, koja se guta. Zaciјelo je takva bol primjerenija u Marijinu i Isusov kontekstu. Vrlo je poznata slika Mater Dolorosa. Lat. pridjev *dolorosa* možemo prevesti sa „žalosna“, ali pridjevi na -osus, -osa, -sum znače „pun onoga što znači osnova“. Tu bi bolje odgovarao izraz „žalosti puna“ kao što je i „milosti puna“. Tko više ljubi, taj može snažnije doživljavati i radost i žalost. A tko više ljubi od Isusa i Marije?! Kao što je Marija bila obdarena posebnim milostima (milosti puna), nisu je mimošte ni velike, gorke, ljute žalosti. Crkva iskazuje pobožnost prema Kristovoj muci od bijega u Egipat do smrti na križu. Marija je bila njegova suputnica i supatnica kao što kaže i prekrasna pjesma *Kao Marija*. U Crkvi se je odavno razvila posebna pobožnost prema Mariji s raznih gledišta. Nastali su mnogi marijanski blagdani, spomendani, dani, razne pobožnosti njoj u čast. Tako je nastao i spomendan njezinih žalost. To se osobito obilježava 15. rujna na spomendan Blažene Djevice Marije Žalosne ili, kako se u narodu obično naziva, Gospa Žalosna. Na temelju evandeoskih izvješća obično se utvrđuje sedam

Marijinih žalosti, a to su:

- Prikazanje u hramu, kad joj je prorok Šimun rekao: „A tebi će samoj mač probosti dušu!“ (Lk 2, 35)
- Bitje u Egipat, kad je s Josipom i tek rođenim Isusom morala bježati u Egipat kako bi izbjegla pokolju što ga je pripremao kralj Herod.
- Kad se Isus kao dvanaestogodišnji dječak izgubio za vrijeme hodočašća u jeruzalemski hram.
- Kad je susrela svoga izranjenoga i izmučenoga Sina na njegovu križnom putu.
- Kad je gledala kako Isusa pribijaju na križ.
- Kad je mrtvo Isusovo tijelo držala u naruču prilikom skidanja s križa.
- Kad je promatrala polaganje Isusova tijela u grob.

Zato i taj spomenjan neki mnogi zovu Sedam Marijinih ili Gospinih žalosti. Umjetnici često prikazuju kako Mariji sedam mačeva probada(ju) srce. Često nalazimo i to kako je oko Marije u krugu sedam medaljona s prizorima sedam teških trenutaka iz njezina života. Sve to podupire i naziv Gospa od sedam žalosti. To otvara i pravopisno pitanje kako ćemo to pisati, što malim a što velikim slovom.

Zanimljivo je da su među žalosnim prizorima dva iz radosnih otajstava: u sklopu radosnog prikazivanja u hramu događa se tužna najava proroka Šimuna, u sklopu radosnog hodočašća dvanaestogodišnjeg Isusa s roditeljima u hram događa se Isusov nestanak kao tužna usputnica. Još dvije pojedinosti umanjuju žalost zbog nestanka: nađen je u hramu i dječak pokazuje staraku (božansku) mudrost.

Sve nas to potiče na ljubav i zahvalnost Mariji na njezinoj strpljivosti, predanosti Božjoj volji u službi spasenja čovjeka. To istodobno potiče na ljubav prema Isusu i zahvalnost njemu, koji je sve to trpio za nas. Isus i Marija su nerazdruživo povezani u muci i slavi, u žalosti i radosti, u smrti i životu, uskrsnuću, uzašaću, uznesenju, u vječnom životu.

Dubinu Marijine patnje i zahvalnost na strpljivosti u podnošenju boli prvi su počeli razmatrati redovnici u 13. stoljeću zvani serviti, a na njihov poticaj uskoro se oblikovala pobožnost Gospo Žalosnoj. To su prihvaćale i širile mnoge bratovštine. Sveta Stolica je najprije servitima dopustila slavlje svetkovine Gospe od sedam žalosti. Zatim se je proširila po cijelom španjolskom kraljevstvu, a nakon oslobođenja pape Pija VII. iz Napoleonova sužanjstva (1814.) svetkovina se proširila na cijelu Katoličku Crkvu.

Gospa nam je donijela Isusa. Ona nas upućuje, potiče, vodi k Isusu. I želi da dođemo.

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRJEDA

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiko klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiko klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiko klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Krunica
18 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiko klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Križni put uz Križevac
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiko klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h	Sv. misa na hrvatskom
Ispovijed	Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne	Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti sa svjedocima
Poslije podne	Tiko klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Nedjelja, 15. 9. 2019.

Iz 32,7-11.13-14; Ps 51,3-4.12-13.17.19; 1Tim 1,12-17; Lk 15,1-32

Ponedjeljak, 16. 9. 2019.

od dana: 1Tim 2,1-8; Ps 28,2.6b-9; Lk 7,1-10

Utorak, 17. 9. 2019.

1Tim 3,1-13; Ps 101,1-3.5-6; Lk 7,11-17

Srijeda, 18. 9. 2019.

1Tim 3,14-16; Ps 111,1-6; Lk 7,31-35

Četvrtak, 19. 9. 2019.

1Tim 4,12-16; Ps 111,7-10; Lk 7,36-50

Petak, 20. 9. 2019.

od dana: 1Tim 6,2c-12; Ps 49,6-10.17-20; Lk 8,1-3

Subota, 21. 9. 2019.

vl.: Ef 4,1-7.11-13; Ps 19,2-5; Mt 9,9-13

Nedjelja, 22. 9. 2019.

Am 8,4-7; Ps 113,1-2.4-8; 1Tim 2,1-8; Lk 16,1-13

Ponedjeljak, 23. 9. 2019.

od dana: Ez 1,1-6; Ps 126,1-6; Lk 8,16-18

Utorak, 24. 9. 2019.

Ez 6,7-8.12b.14-20; Ps 122,1-5; Lk 8,19-21

Srijeda, 25. 9. 2019.

Ez 9,5-9; Otpj. pj.: Tob 13,2.4.6-8; Lk 9,1-6

24 godina s vama u molitvi

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing
Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu, glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo krunicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Jajce 87,8 MHz, **Mostar** 100 MHz, **Banja Luka** 87,8 MHz, **Hercegovina** 101,5 MHz, **Lašvanska dolina** 100 MHz, **Split**, **Južna Hrvatska** 101,5 MHz, **Sarajevo i Srednja Bosna** 96,1 MHz, **Bugojno, Uskoplje i okolica** 101,8 MHz, **Sjeverozapadna Bosna** 106,7 MHz, **Žepče, Tuzla, Usora, Posavina** 100,1 MHz, **Dolina Neretve i Južna Hercegovina** 98,3 MHz, **Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina** 104,7 MHz, **Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska** 107,8 MHz, **Satelite za Europu i Bliski istok:** EUTELSAT 16°E

